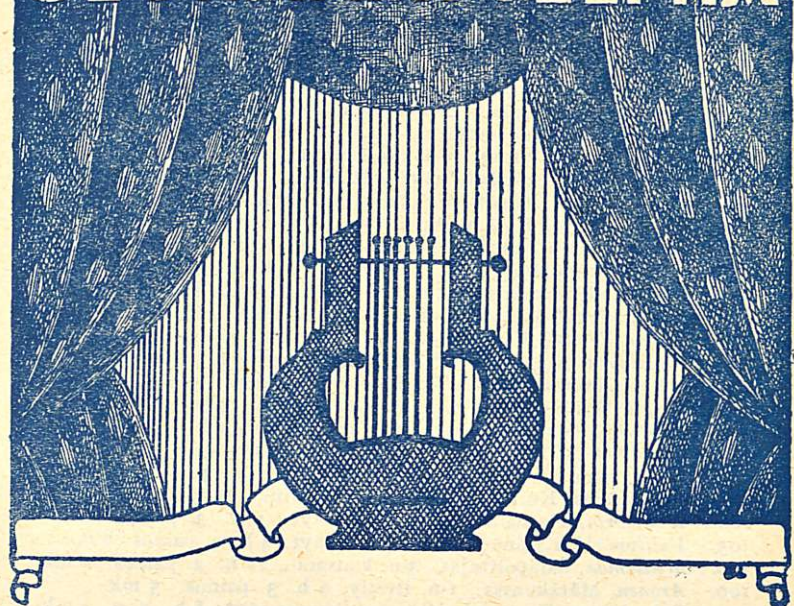

SEURANÄYTELMIÄ

305

MARTTI WUORI

H I R T T O N U O R A

ELI

ASARIAS PÖLLÄNEN LESKIMIEHENÄ

KOLMINÄYTÖKSINEN [HUVINÄYTELMÄ

Arvi A. Karisto Osakeyhtiö

SEURANÄYTELMIÄ.

* Tähdellä merkittyihin on esittämislupa pyydettyä.

5. *Kemppainen*, Ei sovintoa ennen uhria. 2-n., 10 h. 4. p. 2 mk.
7. *Rissanen*, Iimäellä, 1-n., laulunsek., 7 h. 6. painos. 6 mk.
13. *Walakorpi*, Juhannus-iltana. 1-n., 10 h. 3. painos. 1: 50.
17. *Tanner*, Rikkaus ja rakkaus. 2-n., 8 henk. 4. painos. 3 mk.
20. *Walakorpi*, Mestarin rakkausseikkailut. 2-n. ilv., 5 h. 3. p. 2 mk.
21. *Korhos-Heikki*, Rukkaset. 1-n. huvinäyt., 7 h. 3. painos. 1: 50.
22. *Ranta*, Metsän povessa. 1-n. kansannäyt., 6 h. 3. painos. 2: 50.
23. *Suru*, Hakalan rahat. 2-n. kansannäyt., 9 h. 3. painos. 2 mk.
24. *Walakorpi*, Kaksi mestaria, 1-n., 4 h. 3. painos. 1: 50.
38. *Jahku*, Syiden kirous. 3-n. murhenäyt., 11 h. 5. painos. 7 mk.
39. *Turunen*, Aili. 2-näyt. näytelmä, 8 h. 4. painos. 5 mk.
41. *Jahku*, *Evald*, Kilpakosijat. 2-n. pila, 6 h. 6. painos. 5 mk.
45. *Veijon-Veikko*, Hetken lapsi. 3-n., 8 h. 5. painos. 4 mk.
46. *Jahku*, Suuria tuumia. 1-n. huvinäyt., 6 h. 4. painos. 6 mk.
48. *Hasti*, Yksimieliset. 2-n. kansankuv., 5 h. 2. painos. 3 mk.
51. *Tanner*, Noidan kosto. 3-n. huvinäyt., 11 h. 4. painos. 8 mk.
53. *Jahku*, *Evald*, Murtovaaralaiset. 3-n. kansann., 8 h. 4. p. 4 mk.
54. *Veijon-Veikko*, Kosimassa. 1-n. huvinäyt., 5 h. 4. p. 6 mk.
55. *Walakorpi*, Kuolema. 1-n. elämäkuv., 4 h. 2. painos. 2 mk.
- * 72. *Wuori*, Naimiskauppa. 1-n. huvinäyt., 5 henk. 3. painos. 4 mk.
- * 73. *Wuori*, Seinä väliä. 1-n. huvinäyt., 4 henk. 3. painos. 4 mk.
80. *Tähtelä*, Mustalaisen kosto. 3-n. kansannäyt., 4 h. 4. pain. 5 mk.
85. *Korpikivi*, Saiturin perintö. 1-n. kansannäyt., 5 h. 2. p. 1: 50.
93. *Velho*, Kun rouva ei ole kotona. 1-n. huvin., 4 h. 2. p. 3 mk.
94. *Mannermaa*, Kultainen sydän. 2-n. huvin., 5 h. 3. painos. 3 mk.
100. *Walakorpi*, Harha-askeleita. 1-n. näyt., 5 h. 3. p. 4 mk.
105. *Vallinmäki*, Kylänkellot. 1-n. huvinäyt., 4 h. 4. painos. 6 mk.
106. *Mustamaa*, Salapolttajat. 3-n. kansann., 11 h. 2. painos. 2 mk.
109. *Aronen*, Mätäkuussa. 1-n. ilveily, 9 h. 3. painos. 5 mk.
110. *Salmelainen*, Porrassalmella. 1-n. kansannäyt., 8 h. 3. p. 3 mk.
115. *Walakorpi*, Väkeviä voimia. 2-n., 8 h. 2. painos. 2 mk.
117. *Akkanen*, Kun naiset pelkäävät. 1-n. huvinäyt., 7 h. 4. p. 5 mk.
121. *Santavuori*, Torpan tyttö. 2-n. kansannäyt., 7 h. 4. painos. 5 mk.
124. *Eerola*, «Hieno käytös». 2-n. huvinäyt., 9 h. 3. painos. 4 mk.
- * 126. *Wuori*, Kiusankappale. 1-näyt. ilveily, 3 henk. 2. painos. 4 mk.
127. *Heilala*, Tulisessa tuskassa. 1-n. huvinäyt., 3 h. 2. p. 3 mk.
- * 128. *Alpi*, Käärme. 1-näyt. pila, 4 h. 2. painos. 4 mk.
131. *Ruoholampi*, Rakkauden vuoksi. 1-näyt., 6 h. 3. painos. 5 mk.
- * 134. *Lassila*, Kun lesket lempivät. 4-n. huvin., 8 h. 3. p. 4 mk.
147. *Akkanen*, Nikoteemuksen kosijat. 2-n. huvinäyt., 5 h. 3. p. 6 mk.
150. *Toivonen*, Vehkeitten loppu. 1-n. huvinäyt., 5 h. 2. p. 3 mk.
153. *Lassila*, Kun ruusut kukkivat. 3-n. huvin., 11 h. 3. p. 12 mk.
- * 154. *Wuori*, Ihmisten tähden. 3-näyt., 12 henk. 2. painos. 7 mk.
- * 157. *Alpi*, Kesävieraat. 2-n. huvinäyt., 7 h. 2. painos. 5 mk.
- * 161. *Alpi*, Työ ja rakkaus. 1-n. aatenäytelmä, 5 h. 2. painos. 4 mk.
- * 163. *Wuori*, Basilleja. 3-n. huvinäyt., 10 h. 2. painos. 7 mk.
- * 166. *Halme*, Uhri. 3-n. murhenäyt., 7 h. 3. painos. 9 mk.
171. *Kivi*, Koivulan kihlajaiset. 1-n. kansann., 10 h. 2. painos. 4 mk.
- * 173. *Halme*, Ennustus. 1-n. huvinäyt., 6 h. 2. painos. 4 mk.
- * 174. *Halme*, Naimisiin. 1-n. huvinäyt., 6 h. 2. painos. 4 mk.
175. *Veijola*, Nuori luotsi. 4-n. kansannäyt., 17 h. 3. p. 4 mk.
- * 177. *Halme*, Turma. 3-n. murhenäyt., 7 h. 3. painos. 8 mk.
- * 178. *Alpi*, Alma rauka. 1-näyt. ilveily, 4 h. 2. painos. 4 mk.
- * 179. *Larin-Kyösti*, Sällin selkkauksia. 1-n. huvin., 6 h. 3. painos. 5 mk.
- * 181. *Halme*, Kyöpeli. 1-näyt. huvinäyt., 8 h. 2. painos. 4 mk.

HIRTTONUORA

Seuranäytelmiä 305

MARTTI WUOREN TEOKSIA:

- KELLASTUNEITA LEHTIÄ. Vihkonen etyydejä. 1887.
KURIMUS y. m. kertomuksia ja kuvauksia. 1910.
IHMISTEN TÄHDEN. 3-näyt. näytelmä. 1891.
PAPPILAN TUVASSA. 1-näyt. huvinäytelmä. 1893.
SEINÄ VÄLIÄ. 1-näyt. huvinäytelmä. 1893.
NAIMISKAUPPA. 1-näyt. huvinäytelmä 1893.
RYÖSTÖ. 5-näyt. näytelmä. 1895.
KORKEA OIKEUS ISTUU. 1-näyt. ilveily. 1897.
SAVON SYDÄMESSÄ. 3-näyt. huvinäytelmä. 1897.
MÄRTTA LEJONHUFVUD. 1-näyt. hist. näytelmä. 1897.
KUN PIAT OVAT LAKOSSA. 3-näyt. ilveily. 1907.
LAPVEDEN METELI. 5-näyt. hist. näytelmä. 1907.
EETU KOKKO. 4-näyt. näytelmä. 1907.
VUOKSEN VARRELLA. 1-näyt. laulunäytelmä. 1910.
VALLANPERILLINEN. 5-näyt. hist. murhenäytelmä. 1910.
HENKENSÄ UHALLA. 3-näyt. näytelmä, Palkittu Kansallismielisen nuorisoliiton näytelmäkilpailussa. 1910.
KIUSANKAPPALE. 1-näyt. ilveily. 1911.
AURA. 5-näyt. näytelmä. 1912.
VERI ON VETTÄ SAKEAMPI. 2-näyt. näytelmä. 1913.
BASILLEJA. 3-näyt. ilveily. 1913.
VALEKUOLLUT. 3-näyt. ilveily. 1913.
UMPISOLMU. 3-näyt. huvinäytelmä. 1914.
NAHKAPOIKIA. 4-näyt. kansannäytelmä. 1915.
NUORTA VERTA. Romaani. 1915.
ONNEN UNELMA. Romaani. 1916.
TULTA JA TUHKAA. Romaani. 1919.
HÄÄLAHJA. 1-näyt. huvinäytelmä. Palkittu S. O. K:n näytelmäkilpailussa. 1920.
ARPAJAISLEHMÄ. 1-näyt. huvinäytelmä. 1920.
KÄÄNTYMYS, 1-näyt. näytelmä. 1921.
HERTTUAN LEMMITTY. 3-näyt. hist. näytelmä. Palkittu Viipurin Näyttämön näytelmäkilpailussa. 1921.
HIRTONUORA. 3-näyt. huvinäytelmä. 1925.

MARTTI WUORI

H I R T T O N U O R A

ELI

ASARIAS PÖLLÄNEN LESKIMIEHENÄ

Kolminäytöksinen huvinäytelmä

*Arvi A. Karisto Osakeyhtiö
Hämeenlinna 1928*

Esittämis- ja kääntämislupa pyydettyä Suomen Näytelmäkirjailijaliitolta, os. Helsinki. — Yhdysvalloissa ja Kanadassa on esittämislupa hankittava mr. Lauri Lembergiltä, Duluth, Minn. Sama pidätys koskee näytelmää »Umpisolmu».

*Printed in Finland by
Arvi A. Karisto Oy., Hämeenlinna.
Copyrighted in U. S. A. 1928 by
The Dramatists' League of Finland*

HENKILÖT:

ASARIAS PÖLLÄNEN, nuori talonisäntä, leskimies.

VILLE VILKKI, pientilallinen.

KUSTAAVA MANSIKKA, Villen anoppi.

TOSSAVAISEN SANNA.

SAURÉNSKAN SANTRA.

TOBIAS SAXBÄCK, rovasti.

Tapaus Savon sydämessä viime vuosisadan jälkipuoliskolla.

ENSIMMÄINEN NÄYTÖS

Pölläsen talon tupa: perällä ovi, oikeassa nurkassa iso paistinuuni ja oikeassa seinässä, keskellä, ikkuna; pitkin seinää lavitsa ja sen edessä pitkä ruokapöytä, jonka toisella puolella rahi; vasemmassa seinässä, myöskin keskellä, ikkuna ja pitkin seinää lavitsa sekä peränurkassa astiakaappi. Uunin ja oven välissä vesisaavi; vasemmanpuolisessa seinässä, ikkunan ja nurkkakaapin välissä naulakko, jossa riippuu vaatteita, ohjakset y. m.; orsilla päreitä ja reikäleipiä. Oikeanpuolisella seinällä, ikkunan ja etualan välillä, kello ja sen vieressä pieni avonainen hyllykaappi, jossa muutamia kirjoja, rasia, kampa y. m. Uuninpankon vieressä on kätkyt, hiilikoukku, luuta. (Sisustus ja kalusto voivat olla paljon yksinkertaisempia-kin; varsinkin voi orret jättää pois.)

ASARIAS (istuu pöydän vieressä, ikkunan kohdalla, pää käsien varassa, synkkänä tuijottaen eteensä; pöydän päässä, hänen edessään, on nuora).

VILLE (tulee, kurkistaen ensin sisään ovesta). Kah! Täällähän se isäntä istuu. En luullut talossa rist'sielua olevan.

ASARIAS (silmiään vain kohottaen). Täällä — se — vielä — istuu.

VILLE (kätellen). Päivää!

ASARIAS. Päivää!

VILLE. Kuinka niin: vielä? (*Istuutuu rahille, pöydän toiselle puolelle, vastapäätä Asariasta.*) Onkos jonnekin matka mielessä?

ASARIAS. On. Mielessä on.

VILLE. Ja minne?

ASARIAS. Hirteen. (*Osoittaa pöydällä olevaa nuoraa.*)

VILLE. Sitäkö varten se siinä on?

ASARIAS. Sitä. Sitä varten justiinsa.

VILLE. Ja mistä syystä sitä nyt niin pitkällä ollaan?

ASARIAS. Vielä häntä kysyt, Ville?

VILLE. Kah! Tiedänhän minä, että kuukauden ajan olet jo leskimiehenä ollut, mutta —

ASARIAS. Orpo olen, täysi orpo, Ville. Tuokin tuossa (*osoittaa kätkyettä*) tyhjänä seisoo. (*Pyyhkii kyynelekarpoita silmistään.*)

VILLE. — mutta eihän iankaiken sureminenkaan auta.

ASARIAS. Ei auta, ei, tiedänhän minä sen. (*On nostaa kauhean itkun mölähän, mutta tukehduttaa sen painamalla päänsä pöytää vastaan.*) Mutta kovaa tämä on, kovaa, Ville.

VILLE (*nousten ja mennen Asariaksen viereen istumaan*). Kovaa, kovaa on, kun kuolivat sinulta molemmat yhtäikää.

ASARIAS. Yhdessä rytäkässä menivät Kaisa ja Sirkka. Sirkaksi, näet, olin minä jo hätäkasteessa tytön ristinyt. Mutta nyt on tuo kätkytkin tuossa, jonka niin hyvillä mielin Kaisan turvotessa valmistin, tyhjä. Lapsivuoteeseen se Kaisa kuoli, ja sitten kuolema vei mukanaan lapsemmekin.

VILLE. Jota olit niin hartaalla mielin viitisen vuotta odottanut.

ASARIAS. Niin, ajatteles! Niin odotin ja toivoin, että Kaisaankin jo suutuin ja kyllästyin, kun ei se aikaisemmin saanut sitä tehdyksi.

VILLE. Jopa eroonkin pyrit ja minun kanssani eukkojen vaihtokauppaa hommasit. Muistatkos?

ASARIAS. Ei puhuta siitä, Ville! Tämä kai nyt on sitä taivaan kostoja siitä minun kevytmielisyydestäni.

VILLE. Ei puhuta. Ei pidä leikkiä vakavilla asioilla — Mutta jospa olisit saanut edes sen Sirkkasi pittää.

ASARIAS. Jospa olisin. Nyt ei ole ketä keikutella, ei ketään, Ville.

VILLE. No, eihän nyt maailma vielä ole ihan tyhjäksi käynyt.

ASARIAS. Eipä, ei. Olethan sinäkin tässä, Ville, minua lohduttamassa. (*Innostuksen puuskassa.*) Saanhan minä edes sinua halailla? Paremman puutteessa?

VILLE (*loitoten hänestä*). Älä nyt hiidessä! Yksilahkeisiahan minä tarkoitin. Niistä kyllä ei vielä maailmassa puutetta ole.

ASARIAS. Ettäkö —?

VILLE. Niin — että voithan sinä vielä uusiinkin naimisiin mennä. Voit saada sekä rikkaan että rakkaan — ehkä yhtä rakkaan kuin Kaisa sinulle oli.

ASARIAS (*loitoten Villestä*). Ei, Ville, ei. Älä johdata minua kiusaukseen!

VILLE. Kuinka niin? Olithan sinä ennen, tuota noin, hyvinkin perso siinä suhteessa.

ASARIAS. Mutta nyt minä olen Kaisalle uskollinen kuolemaan asti.

VILLE. Onpas mielesi sitten kovin muuttunut.

ASARIAS. On — muuttunut se on. Minä olen saanut akkaväestä kyllikseni.

VILLE. Ähäs! Kukas sen olisi uskonut?

ASARIAS. Sinä, Ville, näet, et sitä ymmärrä. Sinä olet onnenpoika, onnen potkaisema poika. Sinulla on mitä herttaisin eukko maailmassa — oikeastaan hänen olisi pitänyt olla minun, niinkuin muistat — ja sitten sinulla on yksi ja puoli tusinaa lapsia.

VILLE. Älä nyt hiidessä! Seitsemän niitä vain on — jos semmoistakaan lukua voi onnena pitää.

ASARIAS. Niinpä niin: yks' on yks' ja kuus' on puoli tusinaa. Eikö sitten seitsemän ole sama kuin yks' ja puoli tusinaa?

VILLE. Katsos peeveliä! Sinustapa on tullut ylen viisas mies ja suuroppinut. — Vaan, näetsen, minullapa on lisäksi vielä Annini äitipuolikin, jota sanon anopiksi. Ja se ei ole mikään onnen potkaus, että semmoinen on taloon päässyt.

ASARIAS. Saattaa tuo olla. En ole koskaan sammakon mätiä syönyt.

VILLE. Et ole, et. Mutta tarpeen tullessa voin sitä sinulle maistiaisiksi tuoda.

ASARIAS. Sanoinkinhan, että olen akkaväestä jo kyllikseni saanut. — Jospa äitini edes olisi vielä ollut elossa. Häntä olisin pitänyt talon naisväen hommia hoitelemassa. Mutta hänkin otti ja kuoli. Vieläpä ennenkuin Kaisa kantamaan läksi. Muusta akkaväestä en huoli, en.

VILLE. No, kah! Eipä sitten sulla pitäisi liikoja surujakaan olla.

ASARIAS. Niistäpä noista akoista se nyt suru ja vastus vasta lähtikin.

- VILLE. Jo minä nyt jotakin kuulen. Ettäkö millä pelin?
- ASARIAS. Kun ne väkisin taloon tuppautuvat.
- VILLE. Ihanko viereen?
- ASARIAS. Melkein pakolla tahtovat papin pakinoille viedä.
- VILLE. No jo nyt sain lystin kuulla. Leskimiestä riiailevat. Pyrkivät tietenkin suoraa päätä Pöhläsen emännäksi?
- ASARIAS. Jospa sitten vielä oikeita olisivat.
- VILLE. Yhä vain lystimmäksi alkaa juoni käydä. Keitähän nuo sitten ovat?
- ASARIAS (*vilkastuen*). Pistä tupakaksi, Ville!
- VILLE. Pistän, pistän, Asarias. Ja nyt olen yhtenä korvana. (*Alkavat tupruttaa.*)
- ASARIAS. Minnekäs se jäikään?
- VILLE. Siihen, siihen uuteen emäntäväkeen. Jokos se Tossavaisen Sanna, joka täällä on siivoamassa ja lypsämässä käynyt, todenperään on alkanut kossiskella sinua?
- ASARIAS. Sehän se tuo, pattijalka, niin pehmeänä ja lipeäkielisenä kiemurtelee, että oikein ilettää. Puolen vuosisadan vanha ja ontuva! Kissakin sitä pakoon juoksee. Ettäkö se sitten Kaisan paikalle, oman Kaisani, joka oli kuin taivaan enkeli tämän marakatin rinnalla?
- VILLE. No, sen rotakollan alle minäkin puumerkkini panen. Mutta kukas se toinen sitten on?
- ASARIAS. Toinen yhtä hyvä. Saurénskan Santra.
- VILLE. Sekö tihrusilmä kyttyräselkäinen, jolla on könkkänenä kuin juutalaisella ja —
- ASARIAS. Se, se! Kenen lie tielle tiputtama. Ja ne ne nyt kilvan täällä juoksevat.

VILLE. No, jo, miesparka, olet piehkinässä pahemmassakin.

ASARIAS. Enkä muuta kaipaa kuin neuvoa miten heistä eroon päästä.

VILLE. Minäpä tiedän neuvon.

ASARIAS. Häh?!

VILLE. Anna tulla vielä useammankin! Ja vie sitten kaikki samalla kertaa pappilaan!

ASARIAS. Ettäkö vielä pappilaan? Hirteen menen niinkuin olen aikonut — muuta neuvoa minulla ei ole.

SANNA (*ontuva, suulas, kiemaileva keski-ikäinen nainen kurkistaa sisään ovesta*). Päivää! Täällähän sitä ollaan. Mutta onhan täällä, näämmä, vieraskin. (*Tulee tupaan.*)

ASARIAS. Siinäkö se Sanna taas?

SANNA (*kättelee*). Taas, taas! Mitenkäs muuten?

ASARIAS. Ja tulee kuin varas yöllä!

SANNA. Kuin talon oma väki ainakin, eihän toki muuten. (*Katselee Villeä ja ojentaa kätensä.*) Mistäs kaukaa —? Mutta kah, tunnenhan minä: Villehän se on, Ville Vilkki. (*Kättelee.*)

VILLE. Vehmasmäeltä, niin. Terveisiä vain sieltä.

SANNA (*puolikovaa Asariakselle*). Laitanko minä kahvit?

ASARIAS. Laita ennemmin luus'!

SANNA (*ei ole vastauksesta millänsäkään*). Hyvä on! No, ei sitten. (*Villelle.*) Mutta täällähän taidettiin salaisuuksia haastella? Jokohan tulin sopimattomaan aikaan?

VILLE. Ei minun puolestani.

ASARIAS (*äkeissään kätkyttä keinutellen*). Milloinkas se akkaväki sopivaan aikaan tulee?

- SANNA. Aina, Asarias kulta, aina. (*Villelle.*) Mutta milläs asioilla Ville täälläpäin liikkuu?
- VILLE. Samoilla kuin nuorempaanakin: Asariaksen asioilla — puhemiehenä.
- SANNA. Asa — —? Mitä minä kuulen? Ei, mutta ihan minua alkaa pyörryttää. Täytyy istua oikein. (*Istuutuu ja pyyhkii silmiään röijyn helmalla.*)
- ASARIAS. Kuule, Ville. Anna olla nyt! Tästä on leikki kaukana.
- VILLE. Niin onkin. Minulla olisi sinulle vähän kahden kesken haasteltavaa. (*Sannalle.*) Eiköhän emäntä olisi niin hyvä ja toisi minulle pikkuisen piimää — kahvin sijasta. Sopii samalla ohimoi-taan kaivolla kostutella, niin menee pyörtymys ohi.
- SANNA. Emäntä? No, kiitoksia! Oikein kauniilta jo kuuluukin. (*Menessään ulos.*) Paikalla, paikalla tuon. (*Poistuu.*)
- ASARIAS. Minä lähden suoraa päätä kuusen oksaan, ellet jo lopeta.
- VILLE. Ole nyt ihan huoletti! Minä hoidan tästä lähin asiasi ja haihdutan surusi, että noista akoista pääset. Tilasi on minulle nyt selvä enempää selvittämättäsi. Ja lopun minä selvitän kaikkien mieliksi.
- ASARIAS. Kyllä minä sinun metkusi vanhastaan tunnen. Vielä umpikujaan ajat.
- VILLE. Ulos sinut siitä vien. Luota minuun vain. (*Vilkaisten ikkunaan.*) Tuossapa piimää jo tuodaankin. Mene sinä nyt pellolle ja jätä minut Sannan kanssa kahden.
- ASARIAS. Menen kun menenkin. Ja saat hänet pitää vaikka ainiaaksi. (*Menee, siepaten nuoran pöydältä mukaansa.*)

- SANNA (*tulee ovesta vastaan*). Herra Jesta! Ulosko Asarias kulta meneekin?
- ASARIAS (*mörähtäen ulkona ovesta*). Voi sun para-tiisin kyykäärmettä!
- SANNA (*Villelle*). Tässä on, Ville hyvä, tässä, tässä!
- VILLE (*ottaa tuopin ja juo*). Kiitos! — On sillä emännällä täällä hyvää piimää.
- SANNA (*hyvillään*). Voi, voi, tuota Villeä, kun oikein emännäksi karahtieraa. (*Istuutuu Villen viereen.*)
- VILLE. Emäntänähän Sanna täällä näkyy touhuvan.
- SANNA. Pitäähän tuota Asarias kultaa talouden hommissa vähän auttaa, kun se Kaisan kuoltua akattomaksi jäi.
- VILLE. Eikö muuta? Taloudenko hommissa vain?
- SANNA. Niissä, niissä. Missä muussa?
- VILLE. No, ei sitten taida oikeaksi emännäksi pääsy taloon vielä aivan lähellä olla?
- SANNA. Kuka siitä Asariakselta oikein selvän saa. Kiltti ja hyvähän se on, mutta ei se saa sitä viimeistä sanaa oikein suustaan.
- VILLE. Mutta toiveita mahtaa Sannalla kuitenkin hyviä olla?
- SANNA. Välistä on, välistä ei. En saa miehestä tolkkua.
- VILLE. Vai niin on hullusti?
- SANNA. Niin on, että oikein sydäntä kouristaa. — Mutta mitäs minä hupsu, Villelle tässä salaisuuk-siani kerron? Ihan jonkin joutavia kieli rupattelee.
- VILLE. Niitähän kuulemaan minä olen tänne tullutkin.

- SANNA. Sus siunaa! Nythän minä muistan: puhemieheksihän Ville taannoin sanoi tänne tulleensa.
- VILLE. Niin sanoin, ja niin se onkin.
- SANNA. Asariaksen ja — ja — ja kenen? (*On pakautua uteliaisuudesta.*)
- VILLE. Arvaahan tuon sanomattakin Sanna itse.
- SANNA. Taas alkaa päätä pyörryttää. Jestas senttään! Ei suinkaan se ole se Saurénkan Santra, mokomakin miesten perässä juoksija?
- VILLE. Vai pyrkii sekin emännäksi taloon?
- SANNA. Semmoinen lunttu. Ei yhtä päivää anna Asarias paran rauhassa olla.
- VILLE. Vai tekee se semmoista kiusaa? Ehkäpä on kosinutkin Asariasta ja pian pappilaan vie, jos asiat niin pitkällä sattuisivat olemaan?
- SANNA. Kuka hänet tietää. (*Pyyhkii kasvojaan.*) Oikein hiki kasvoihin nousee sitä kauhua ajattellessa.
- VILLE. On se todellakin paha paikka tämä tässä.
- SANNA. On, taivas nähköön. Mutta oli se hyvä, että Ville tuli. Ville kai saa tämän asian pian selvityksi.
- VILLE. No, se laukeaa kuin vetosolmu, jos minä vain rupean tässä Asariaksen ja Sannan välillä puhemiehenä oikein tosissani toimimaan.
- SANNA. No, sitten aukeaa onnen taivas vihdoin orvollekin. (*Taputtelee Villeä mielihyvillään.*) Jos luonnistuu kaikki hyvin, niin kyllä Ville palttinapaitoja saa — (*kuiskaten*) tusinan lupaan.
- VILLE. Eiköpähän luonnistu, jos Sanna vain antaa minun yksin toimia.
- SANNA. No, en pistä sakarisormeani siihen väliin.

VILLE. Mutta yksi on vielä ehto.

SANNA. No?

VILLE. Että saan sen Saurénskankin Santran asiat hoitaa Sannan niihin puuttumatta.

SANNA. Vaikka Ville sitä nuijalla päähän löisi, niin en apuun juokse.

VILLE. No, kyllä sitten hyvä tulee.

SANNA. Jestas sentään, mikä ilon päivä minulle on tulossa. Ja mikä parku ja porina kateellisten kielten koko pitäjässä. (*Taputtelee, melkein halailee Villeä.*)

VILLE. Kunpa vain minun henkeni siitä porusta säästyisi!

SANNA. No siitä minä kyllä vuorostani huolen pidän, Ville hyvä. Ei minunkaan kieleni ole kitalkaan kiinni kasvanut.

VILLE. Ei ole, ei, sen minä kyllä jo tunnen. — (*Ik-kunaan vilkaisten.*) Mutta kenenkäs helmoja tuolla pihalla hulmuu?

SANNA (*katsahtaen pihalle*). Näetsen! Siinä se pakana taas on.

VILLE. Santrako, vai?

SANNA. Se sama etana.

VILLE. No, antaa sen nyt heti tulla puhemiehen puheille. Kyllä minä senkin pehmitän.

SANNA. Mutta minnekäs minä? (*Hätäntyen.*) Nousekohan tuonne uunin päälle kuuntelemaan, mitä se aikoo Villelle valehdella.

VILLE. Sanna jättää nyt meidät tänne vain kahden kesken ja menee etsimään Asariasta metsästä. Miesparka uhkaili jo surussaan mennä hirteen.

SANNA. Voi sitä helläsydämistä miestä! Ei Ville usko, kuinka kultainen sydän sillä pojalla on.

- VILLE. Menee nyt vain. Santra näkyy Asariasta et-sivän pihalla hänkin.
- SANNA. Menen, menen. Mutta piiloudun tuonne perä-kamariin, että Santra ehtii tulla tänne.
- VILLE. Pian sitten! Santra jo tänne päyilee — tänne on tulossa.
- SANNA. Lennän kuin haukka. (*Rientää ulos.*)
- VILLE (*yksin*). No, kyllä tästä nyt lysti lähtee. (*Näpäyttää, hetken mietittyään, sormiaan.*) Vie-dään akat pappilaan. Vanha Saxbäcki heidät kyllä löylyttää tulella ja tulikivellä.
- SANTRA (*tulee selin sisään; tihrusilmäinen, kumara-, melkein kyttyräselkäinen, hartiat vinot, mustiin pu-ettu, kädessä nenäliinaan kääritty virsikirja; puhuu harvaan ja hurskaalla äänellä*). Ai, vierashan täällä onkin. Luulin, että isäntä on yksin kotona.
- VILLE. Ei ole isäntä sisällä. Mutta kaipa hän kohta tulee. Häntä odotan minäkin.
- SANTRA. Silmät on mulla kovin heikot — eivät ota oikein tunteakseen. (*Ojentaa kättä.*) Mutta saat-tanee tuota tervehtiä?
- VILLE (*kätellen*). Terveeks! Ville Vilkki minä olen — Vehmasmäeltä.
- SANTRA. No, jo nyt on jotakin! Paljon olen kuullut puhuttavan. Oikein oli hyvä, että näin satuin mi-näkin kerran tapaamaan. (*Istuutuu.*)
- VILLE. Paljon olen minäkin Saurénkan Santrasta kuullut puhuttavan.
- SANTRA. Parjaavat enimmäkseen pahat kielet.
- VILLE. Hyvää vain olen minä kuullut. Varsinkin kauniista lauluäänestä ja suuresta hurskaudesta. Joka pyhä, kuulemma, kirkossa käy?

SANTRA. No, se ei ole parjausta. Ja onhan tuota Jumala vähän ääntäkin antanut.

VILLE. Olen sen minäkin kirkossa kuullut. Emäntä kai se on, joka välistä lukkarinkin äänen ylittää?

SANTRA. Emäntä?! Mitä te sanoitte? Ette suinkaan minua sillä meinannut? En minä tässä talossa emäntä ole.

VILLE. Mutta mitä ei vielä ole, siksi voi kohta tulla.

SANTRA. Siinä sitä jo saattaa olla sekä parjausta että tottakin. Parjausta sentähden, että käyn täällä talon isäntää vähän virsillä lohduttelemassa.

VILLE. Ja vähän talouden asioissa samalla auttamassa. Siitä kai se emännän nimi sitten lähtöisin lieneekin?

SANTRA. En kiellä taivaan edessä totuutta koskaan. Ja lähimmäistäänhän on käsketty rakastamaan aina yhtä paljon kuin itseään.

VILLE. No, siinä Santra tekee ihan sananmukaisesti, varsinkin kun on niin säälittävä ja rakkauden tarpeessa oleva lähimmäinen kuin tämä Pölläsen Asarias on.

SANTRA. No, nyt vasta minä kuulin oikein hyvän ihmisen puhetta.

VILLE. Ja minä ymmärtäväisen ihmisen tapasin. Kun näkee edessään surevan leskimiehen ja koettaa häntä rakkaudella lohduttaa, niin se on jo ihan elämänsä uhraamista ystävänsä tähden.

SANTRA. Ihan minua itkettävät noin kauniit sanat. *(Pyyhkii kyyneleitään.)*

VILLE. Ja jos vielä semmoisen miehen emännäksi ja aviopuolisoksi antautuu, niin se on tämän matoisen maailman aineellisen ja synnillisen rakkauden korkein huippu.

- SANTRA. No, vaikka siihenkin olisi minun sydänraukkani valmis!
- VILLE. Missäpä siihen este olisi? Sitä kai semmoista sydämen hellyyttä ja uhrautuvaisuutta se tämän talon isäntä juuri nyt kaipaa?
- SANTRA (*huo'htaen*). Siltähän se vähän tuntuu.
- VILLE. Vai tuntuu? Mutta eikös se ole sitä vielä oikein puheiksi ottanut?
- SANTRA. Ei. Välttelee, välttelee, ihan kuin kainostelisi.
- VILLE. No, on se ujo vielä vanhanakin, Asarias parka.
- SANTRA. Ujoko vai mikä, en tiedä. Vai yrittäisiköhän sitä joku toinenkin saada verkkoihinsa kiedotuksi?
- VILLE. Vai on siinä semmoista peliä mukana?
- SANTRA (*kuiskaten*). Se Tossavaisen linkkujalka Sannahan se täällä joka päivä käy sen miesparan päätä pyörittelemässä.
- VILLE. Vai se se?
- SANTRA. Mutta ei saa, Ville hyvä, puhua kellekään.
- VILLE. Vielä häntä. En ole niinä miehinänikään tässä jutussa. Mutta pitäisi siltä Asariakselta sitten jo saada selvä meininki tietoonsa.
- SANTRA. Pitäisipä kyllä. Ja sitähan minä käyn täällä yhtä mittaa koettamassa.
- VILLE. Vaan ei hiisku?
- SANTRA. Ei. Laulaa vain minun kanssani hartaasti, mutta ei laske kertaakaan kättään polvilleni, ei taputtele eikä muutakaan.
- VILLE. Kas, vieroopas se! Ja noin on herttainen tokka vieressä, ihan käden ylettyvissä! Ei tar-

vitsisi muuta kuin koppaisi vain syliinsä ja kii-kuttelisi polvillaan.

SANTRA (*huoahtaa syvään, luoden silmänsä taivaaseen päin*).

VILLE. Eikä ole mitään pakottavaa syytä, joka teidät vaatisi pappilaan menemään?

SANTRA (*jälleen huoahtaen*). Ei ole, ei.

VILLE. Oikein minun teitä jo sääliksi käy. Eipä siis auttane muu kuin että minä tarjoudun puhe-mieheksi.

SANTRA. Mitä minä kuulen? (*Ihastuen kovin*.) Oikein sydän nousee kurkkuun pelkästä ilosta. Laulanko minä jo »Koko maailm' iloit' mah-taa?»

VILLE. Ei ihan vielä. En varmasti lupaa mitään. Mutta parastani koetan joka tapauksessa.

SANTRA. Koettakaa, koettakaa, kultaseni! Minulla on kirstun pohjalla muutamia seteleitä. Ne lupaan vaivoista ja vehnäskahvit aina kun Ville talossa käy, jos vain kaikki luonnistuu.

VILLE. Kiitoksia vain etukäteen.

SANTRA. Mutta pahin paikka se on sen Sannan kanssa. Se olisi ihan ensimmäiseksi saatava pe-listä pois.

VILLE. No, eiköhän sitä saada yhteisvoimin.

SANTRA. Että millä viisiä?

VILLE. Tehän, naiset, olette itse kovin kekseliäitä. Santra miettii parhaimman keinon ja ilmoittaa sen sitten minulle kahden kesken.

SANTRA (*huoahtaen taas*). Kunpa tulisi apu yl-häältä.

VILLE. Alhaalta — tuolta sammumattomasta tu-lesta — ne parhaat keinot pahalle aina löytyvät.

SANTRA (*painaen päättään molemmin käsin*). Tämä on sitä hyvän ja pahan ikuista taistelua. Ihan minulle jo nousee hiki päähän.

VILLE. Niin minullekin — siitä suuresta vastuusta, jonka näin päälleni otan.

SANNA (*tulee*). Ei, en löydä miestä mistään. (*Teeskennellysti.*) Kah, muitahan täällä onkin! (*Nyökäyttää hyvin koppavasti päättään Santraan päin.*)

SANTRA (*tekee hyvin armollisen päännyökkäyksen hänkin ja kääntää kasvonsa pois*). Muita tänne todellakin näkyy tulevan.

VILLE. Vai ei isäntää näy? Kyllä minun sitten täytyy lähteä häntä todenperään metsästä etsimään. Emännät kai odottavat täällä sen aikaa?

SANNA (*vihjaten Santraan päin*). Toinen saisi lähteä täältä pois.

SANTRA (*vihjaten Sannaan päin*). Turhaan se tänne on tullutkin.

VILLE. Meillä kyllä vielä riittää puheenaihetta emäntien kanssa, niin että — (*Pujahtaa ulos.*)

SANNA ja SANTRA (*jäävät istumaan toinen toiselle, toinen toiselle seinustalle; pitkäkö äänettömyys, mutta äkäisiä silmänmuljauksia kummaltakin puolen*).

SANTRA (*ottaa esille virsikirjansa ja selailee sitä ikäänkuin etsien sopivaa virtää laulaakseen*).

SANNA (*puolikovaa itsekseen*). Joko tuo todenperään taas rupee hoilottamaan?!

SANTRA (*vastaa samoin, mutta kuin omille ajatuksilleen*). Mikäs estäisi, mikäs estäisi?

SANNA (*edelleen kuin itsekseen*). Minäpä käyn kahvia keittämään. (*Nousee ja menee uunin luo puuhaamaan.*)

SANTRA (*puhuu jälleen edelliselle, mutta ikäänkuin itseksensä*). Ei ole pyydetty, saatikka käsketty.

SANNA (*hermostuen*). Ei tätä kaikille tarjotakaan.

SANTRA (*myöskin rauhattomana paikallaan*). Ei ole vielä uutta emäntää taloon otettu.

SANNA. Mutta kohta otetaan.

SANTRA. Kohta, kohta, hyvin kohta! (*Melkein mielihyvillään härnäten.*) Ihan se jo tulossa on.

SANNA (*samoin*). Mitäs jos jo tuvassakin olisi?

SANTRA (*samoin*). Ja paikallaankin jo istuisi?

SANNA (*ällistyen ja kiukustuen*). Häh?

SANTRA (*levollisesti*). Sanoin vain, että ehkä se täällä jo paikallaankin istuu.

SANNA (*tuijottaa kotvan Santraan ja purskahtaa sitten äänekkääseen, pitkään, mutta vihaiselta kuulostavaan nauruun, jota lopulta hillitäkseen istuutuu entiselle paikalleen*). No, jo minä jotakin kuulin, jo minä jotakin kuulin! Ettäkö puolihassut körttiläisetkin naimisiin joutuisivat? Olisi piru silloin todenperään jo voitolla tässä maailmassa ja tässä seurakunnassa, varsinkin tässä Torasalon kylässä.

SANTRA (*mielihyvillään siitä, että on saanut Sannan kiukustumaan*). Minäpä en olekaan pirulle täällä virsiä veisannut.

SANNA (*hypähtäen ylös*). Nyt minä jo nousen.

SANTRA (*edelleen levollisesti*). Sopii samalla mennä pellollekin.

SANNA (*osoittaen ovea kohti*). Tuosta on viisi hirttä poikki sinullekin, senkin — —

SANTRA. Et ole täällä käskijänä.

SANNA (*polkien jalkaansa*). Vai joko minä tukkaasi tartun?

SANTRA. Kynnet on minullakin.

- SANNA (*on jo juosta yli lattian, mutta hillitsee itseään ja palaa paikalleen*). En viitsi mokomassa tun-
kiossa näppiäni liata.
- SANTRA (*joka on noussut seisomaan ikäänkuin puo-
lustautuakseen*). Parasta mennäkin ensin kaivolle
niitä pesemään ennenkuin minuun kajoaa.
- SANNA (*kuiskaten, kähisten*). On siinä pirussa sisua!
- SANTRA (*tyynesti vihjaten*). On siinä, on siinä! Pi-
russa on aina sisua. Ja sitä kun palvelee, niin
kyllä sisu kasvaa.
- SANNA. Joko taaskin?
- SANTRA. Jo, nään mä, jo. Mutta kun Jumalaa pal-
velee, niin sisu vähenee.
- SANNA. Ole saarnaamatta, mokomakin tekopyhä.
Itsestään paha pappi pauhaa. Sietäisi tuota sinun
yhä paremmin Jumalaa palvella, niin vähenisi ai-
nainen kiusantekosi.
- SANTRA. Minä koetan sitä joka päivä, ja siksi pä-
minulle menestystä ylhäältä suodaankin.
- SANNA. Menestystä?
- SANTRA. Niin, niin: menestystä.
- SANNA (*hämmästyen vihjauksesta*). Mistä ja missä?
- SANTRA. Täällä, täällä.
- SANNA. Missä — täällä?
- SANTRA (*alkaen mielihyvillään ja liirutellen veisata
virttä »Jo joutui armas aika» j. n. e.*).
- SANNA (*jälleen kiukustuen*). Herra Isä, sen ääntä ja
laulua. (*Alkaa kiusaa tehden laulaa »Kultani
kukkuu».*)
- ASARIAS (*ilmestyy hetkisen kuluttua ovelle hirtto-
nuora kaulassa*).
- VILLE (*joka pitää nuoran päästä kiinni, päästää sen
irti ja jää eteiseen*).

- ASARIAS (*astuu tupaan*). Mikä helvetin möly täällä on? (*Laulu lakkaa äkkiä.*)
- SANNA (*kielevästi Santraan päin*). Tuohan se tuossa mölyää, isäntä hyvä, se eikä kukaan muu.
- SANTRA. Itsehän se alkoi Jumalan sanaa pilkata, kun minä laulamaan rupesin. Uskoo minua nyt, Asarias kulta.
- SANNA (*syrjään*). Kes, kes, mikä mielin kieleninen! Ja oikein »Asarias kulta»!
- ASARIAS. Riita pois jo! Ja minunko taloon on jäätävä vai teidän? Yhdessä emme sovi täällä kaikki kolme olemaan.
- SANTRA (*nöyrästi*). Minä lähden, Asarias kulta, minä. Riitaa en halua.
- ASARIAS. Se on ainakin kauniisti sanottu ja tehty.
- SANNA (*syrjään*). Ihan on pelkkää siirappia, koko lintu!
- SANTRA (*Sannaan päin*). Ja jos tuo paremmin sopii tänne jäämään, niin jääköön! (*Asariasta taputellen.*) Jääköön, Asarias kulta!
- SANNA (*koppavasti*). Jääkin, kun jätetään eikä noin vain pellolle ajeta, hah-hah-hah!
- SANTRA (*Asariakselle*). Eihän minua ajeta, ei? Nöyrästi lähden, Asarias kulta, lepyttääkseni vain.
- SANNA (*huohtaen*). Sus siunatkoon sitä käärmettä!
- ASARIAS. So, so! Joko alkaa taas?
- SANTRA. Ei ala, Asarias kulta, ei ala! Minä lähden, lähden, lähden.
- SANNA. Ja pysykin sillä tiellä.
- SANTRA. Kunnes takaisin tulen. Tulen, tulen.
- SANNA. Jos sisään päästetään.
- SANTRA. Hyvästi nyt, Asarias kulta! (*Kättelee.*)

Asarias kulta kyllä sisään päästää, minä tiedän sen. (*Menessään.*) Ja sitten taas yhdessä lauletaan, kun tulen. Tulen, tulen. (*Poistuu.*)

ASARIAS (*joka aina väliin on jotakin kuulumatonta mörähdellyt, istuutuu penkille pöydän taakse*). On siinä Santrassa ainakin hyvä esimerkki ihmissydämen nöyryydestä.

SANNA (*joka Santran lähtiessä koko ajan on käsiään hykerrellyt*). On, on, jos kavaluus on nöyryyttä.

ASARIAS. Kavaluutta sitten kyllä akkaväessä on jos missäkin hahmossa samoin kuin kateuttakin.

SANNA. Vai niin, vai niin? Jo minä sitten yskän ymmärrän.

ASARIAS. Hyvä on, että sen ymmärtää.

SANNA (*nyrpeillään, ikäänkuin lähtöä tehden, mutta malttaa mielensä*). Keitetäänköhän isännälle kahvi?

ASARIAS. Ei keitetä.

SANNA. Eikä vieraallekaan?

ASARIAS. Ei kellekään.

SANNA (*hetken kummissaan katseltuaan Asariasta*).

Sitten joutanen minäkin lähtemään.

ASARIAS. Mitenkä vain.

SANNA (*kuin edellä*). Taidanpa todenperään nyt jo saada toivottaa isännälle onnea?

ASARIAS (*tölliäen Sannaan*). Häh?

SANNA (*vitkastellen*). Niin, älkää panko pahaksi, mutta siltä se tuon käärmeen suusta äsken kuului.

ASARIAS (*ponnahtaa glös, lyöden kämmenensä pöytään*). Että mikä kuului?

SANNA (*ilkeästi*). Sitähän se vain näkyi tuo Saurénkan jäte kehaisevan, että — —

ASARIAS. Että — puhu suus puhtaaksi, taikka sieppaan hangon!

SANNA (*tokaisee*). —että hänestä tulee tämän talon emäntä.

ASARIAS (*mieltii kotvasen tuijottaen Sannaan*). Entäs jos sitten tuleekin?

SANNA. Jas-soo?! No, nyt minä sen kuulin ja isännän omasta suusta. Sitten minulla täällä ei ole enää mitään tekemistä. (*Pyörähtää ovelle.*) Hyvästi vain!

VILLE (*töytää ovelta häntä vastaan*). Kas! Ihan suuhuni tuppaa. Mihinkäs niin kiire?

SANNA. Pois, pois!

VILLE. Eihän nyt toki. (*Pidättää häntä käsipuolesta.*)

ASARIAS (*nousten seisomaan pöydän takana*). Anna sen mennä!

SANNA. Siinä sen kuulitte.

VILLE (*käännyttäen Sannan*). Isäntä vain laskee leikkiä. Ollaan me täällä. Minulla onkin emännän kanssa vielä vähän haasteltavaa.

SANNA (*taipuen*). No, jos niin —

ASARIAS. No, jos niin — saatan minä tästä lähteä tieltä pois.

VILLE. Vaikka tupakammariin siksi aikaa.

ASARIAS. Vaikka hiiden kattilaan, kunhan vain rauhaan pääsen. (*Menee.*)

SANNA. Että mitä nyt sitten?

VILLE. Kuulkaas nyt! Nyt on asia selvä.

SANNA. Sen tiedän ja näen kyllä itsekin: toinen tänne on valittu minun paikalleni.

VILLE. Mutta Tossavaisen Sannan minä sittenkin vien Asarias Pölläsen kanssa pappilaan.

SANNA. Enkä lähde.

VILLE. Kuulutuksenko ottoon ette lähtisi?

SANNA. Mitäs peliä tämä sitten on?

VILLE. Kiusantekoa vain sille toiselle.

SANNA. Ettäkö ihan uskoa pitäisi?

VILLE. No, ei ole pakko, ellei haluta. Sitten minä jätän asian ajamisen siihen.

SANNA. Enhän minä nyt sentään ihan jyrkästikään ole kieltänyt.

VILLE. No, ei sitten joutavia jaaritella. Tässä jo vähemmälläkin väsy. Santra on hylätty, pellolle ajettu ja tuvasta lähtenyt. Kelpaako lähteä pap-pilaan vai ei?

SANNA. No, sinnehän minä olen jo joka yö unissanikin ollut matkalla.

VILLE. Sitähän minäkin. Päivästä annan tiedon, milloin meidän kaikkien sopii rovastin luona tavata.

SANNA. Ihanko todenperään nyt sitten uneni toteutuvat?

VILLE. Ihan, ellei hevonen vain ojaan kaada ja henki lähde.

SANNA. Mitäs minä nyt sitten teen? Ihan on pää sekaisin.

VILLE. Menee vain kotiinsa.

SANNA. Hyvästelemättäkö — sen äskeisen ryöpyn jälkeen?

VILLE. Se on jo anteeksi annettu — etukäteen. Muut lystit tulevat kyllä perästäpäin kuin jälkiruoka ainakin.

SANNA. Sus sentään! (*Pyörii eikä oikein tiedä, missä ovikaan on.*)

VILLE. Tuossa, tuossa on ovi!

SANNA. No, hyvästi, Ville hyvä! Mutta enhän minä edes ole kiittänytään.

VILLE (*kätellen*). Kiitoksia vain kiittämästä. —

Parasta kurkistaa vielä tupakammariin, etteivät kyyhkysyet siellä liian kauan kuhertelisi.

SANNA. Olikos se lunttu vielä siellä?

VILLE. Saurénskan Santra? Sinne kai se meni.

SANNA (*seisoo kotvan suu auki, kauhun ilme kasvoillaan, ja pyörähtää sitten sanaakaan sanomatta ulos*).

ASARIAS (*tulee häntä vastaan eteisessä, jonka ovi jää auki*).

SANNA (*eteisessä, päästään syvän ja pitkän helpotuksen huokauksen*). Jumalan kiitos! Tässähän minä sittenkin vielä saan kätellä ja hyvästellä ja kiittää kaikesta.

ASARIAS (*kätellen*). Hyvästi vain ja kiitoksia vain kiittämästä, vaikka ei kestä kiittääkään. (*Tulee tupaan ja vetää oven kiinni, kiertää lukkoon, vieläpä vetää salvankin kiinni*). Jokohan sitä nyt noista rauhaan pääsee?

VILLE. Et pääse. Vielä on paljon edessäsi.

ASARIAS. Taitaa olla. Mutta nähnytpähän olet, Ville, nyt, missä ahdistuksessa minä miesparka tässä matoisessa maailmassa elän.

VILLE. Olen nähnyt. Ja kovin sinua säälin. Mutta nyt on pelastuskin kohta lähellä, kun minä käyn sinua auttamaan.

ASARIAS. Olethan sinä koko mestari, mutta voinkohan nytkään sinuun luottaa?

VILLE. Pääni on panttina. Olet jo tarpeeksi kärsinyt.

ASARIAS. Ja mitä aiot yrittää?

VILLE. Puhemiehenä vien molemmat henttusi samalla kertaa rovastin pakinoille, ja sinä tulet ylkänä mukaan. Eikö niin?

ASARIAS. Kyllä minä sen ensimmäisen reissuni sinne sinun ja Annin kanssa vielä hyvinkin muistan, mutta ilmanpas minä jäin.

VILLE. Mutta noista kahdesta et huoli sinä enkä minä. Heidät kyllä Saxbäcki pehmittää, kun minä hänelle asian selvitän. Ja sinä pääset vitsauksistasi ainiaaksi.

ASARIAS. Ellet vain jotakin vierasta akkaa minulle toimita kujeellasi?

VILLE. Ei ole semmoista tiedossani toistaiseksi ainakaan.

ASARIAS. Mutta jos sen teet, niin kuusenoksasta riippumasta silloin Asarias Pölläsen löydät.

VILLE. Rauhan taloosi toimitan, niin että Kaisaa saat rakastaa ja muistella kuolemaasi asti.

ASARIAS. Ja Sirkkaa?

VILLE. Ja Sirkkaa, jos vain itse pidät huolen siitä, että lapsettomaksi jäät.

ASARIAS. Tuohon käteen sitten!

VILLE (*paiskaa kättä*). Tuohon! Kaikki yhdessä pappilaan lähdemme.

ASARIAS. Kaikki lähdemme.

VILLE. Ja sielläkös se lysti alkaa akkojen kanssa, hah, hah, hah!

ASARIAS. Voineepa tulla lysti.

VILLE. Niin että vähän surusi ja ikäväsi unhotat.

ASARIAS. Eipä se haittaa, hih-hih-hih, sekään. (*Ovea koetetaan ulkoa avata.*)

VILLE. Siellä on joku ovella, varmaankin kuuntelemassa ollut.

ASARIAS. Senkin mesopotamialaiset! Eivät vieläkään ole lähteneet. (*Menee ovelle ja kysyy tiukasti.*) Kuka siellä?

SANNAN ÄÄNI (*eteisestä*). Onko isäntä kotona?

VILLE. Se on Sannasi.

ASARIAS (*vastaa tyylysti*). Ei ole.

SANNAN ÄÄNI. Eikö saisi hiukkasen tavata?

ASARIAS (*kuin edellä*). Ei saa.

VILLE (*kuiskaten*). Sano: pappilassa nousevalla viikolla!

ASARIAS. Pappilassa nousevalla viikolla.

SANNAN ÄÄNI. Hyvä on, hyvä on!

VILLE. Näetsen, kuinka se sinussa kiinni riippuu. Ei höllitä vähällä.

ASARIAS. Ei höllitä, pakana, ei.

VILLE (*ikkunaan katsahtaen*). Mutta jopas on pihalla. (*Ulkoa alkaa kuulua SANNAN ÄÄNI, joka laulaa »Kukkuu, kukkuu, kaukana kukkuu.»*)

ASARIAS. Laulaa vielä, peijooni, mennessään.

VILLE. Hyvissä toiveissaan!

(*Perältä alkaa kuulua SANTRAN ÄÄNI, joka laulaa »Jo joutui armas aika» j. n. e.*)

ASARIAS. Näetsen! Vielä toinenkin!

VILLE. Tupakamarissa on ollut piilossa.

ASARIAS. Voi sun herran pieksut! Jumalinen Sant-rakin!

VILLE. Sitä se maallinen rakkaus saa aikaan.

ASARIAS. Pian siis, Ville, vain pappilaan — rovas-tilta apua saamaan!

VILLE. Pappilaan, pappilaan, ei tässä muu auta.

ASARIAS. Ei muu kuin rovasti tahi — hirttonuora.

TOINEN NÄYTÖS

Rovastin virkahuone. Peräseinässä eteisen ovi. Kummallakin puolen sitä isot kaapit. Vasemmalla: etualalla ovi sisähuoneisiin; keskellä sohva, jonka edessä soikea pöytä; peränurkassa piippuhylly; seinällä raamatullisia ja piispain kuvia. Oikeassa seinässä kaksi ikkunaa, niiden edessä nurkasta nurkkaan ulottuva pitkä musta pöytä; pöydällä kasoittain kirkonkirjoja; pöydän edessä pari tuolia.

ROVASTI (*istuu syrjittäin pitkän pöydän ääressä, pitkävartinen piippu hampaissa; nauraa makeasti*).
Hah-hah-hah-hah! Vai semmoista se on, se Asarias Pölläsen elämä nykyään?

VILLE (*istuen tuolilla, toisen kaapin edessä, peräseinän puolella*). Semmoiseksi se hänelle on käynyt, arvoisa rovasti.

ROVASTI. Oikeinhan sitä sitten on sääli.

VILLE. Sääli on. Varsinkin kun se sitä Kaisaansa niin kovasti suree.

ROVASTI. Kukapa sitä olisi Pölläsestä uskonut. Minä luulin häntä nuorempana hyvinkin kevytmieliseksi mieheksi. Vielä kevytmielisemmäksi kuin yksinkertaiseksi luulin.

VILLE. Ei se ole oikeastaan kumpaakaan, herra rovasti. Jumala tosin ei ole hänelle suurta ymmär-

rystä antanut, mutta sen sijaan hyvin hellän ja rakastavan sydämen.

ROVASTI. Niin, niin. Ja uskollisen mielen.

VILLE. Niin justinsa. Ei se lakkaa, näemmä, sitä vaimovainajatansa koskaan muistelemasta.

ROVASTI. Eikä siis uuteen avioonkaan aio?

VILLE. Ei näy tahtovan, vaikka sillä kyllä ottajia olisi ihan sylikaupalla.

ROVASTI. Ha-hah-hah! Vai ihan niitä on sylikaupalla?

VILLE. Tietäähän sen akkavaen naimahalun jo ensimmäisestä Eevasta alkaen. Miehelle pääsyhän se on niiden korkein pyrkimys tässä elämässä, eikä niitä mikään harmita niinkuin vanhanpiian nimi, olkootpa ne viallisia ruumiin taikka sielun puolesta.

ROVASTI. Vai on se Saurénkan Santra sitten myöskin niin vielä sen maallisen rakkauden pauloissa kiinni?

VILLE. Aivan yhtä paljon kuin Tossavaisen Sanna-kin. Mutta ne ne oikeastaan sen Pölläsen talon ja isännän sydämen omistusoikeusasiassa ovat vain ensimmäisiä saamamiehiä — omasta mielestään.

ROVASTI. Hah-hah-hah! Vai ahdistavat sitten miesparkaa useammatkin?

VILLE. Niin kuuluvat tekevän. Puoli tusinaa ainakin mainitaan, mutta kuka niitä kaikkia luetella ilkiää.

ROVASTI. No, jo nyt sitä maailmassa jotakin kuulla pitää! Ja kaikkeen sitä vielä pitää pappisvirasaan joutua: suojelemaan leskimiestä tungettelevilta naimahaluisilta naisilta.

VILLE. Niin, kyllä se on jo maailma ihan ylösalaisin. Mutta eihän sitä voi Asarias raukkaa ilman-kaan jättää.

ROVASTI. Ei voi, ei voi.

VILLE. Ja omituinen puhemiehen toimihan tämä on minullakin. Ei ole taitanut rovastin luona ennen tämäntapaista puhemiestä käydäkään?

ROVASTI. Ei ole, ei — hah-hah-hah!

VILLE. Jotta sattuu sitä vähän lystiä vakavienkin asiain väliin.

ROVASTI. Sattuu, sattuu, hah-hah-hah! Mutta vakavasti minä otan tämänkin asian, sen saavat kaikki kuulla.

VILLE. Niinkuin pitääkin, että apu lähtisi. Senpä tautta minä uskalsin rovastin pakeille tullakin, vieläpä tuoda asianosaiset mukaani.

ROVASTI. Vai ovat ne jo täällä?

VILLE. Sen Sannan kanssa tulinkin minä. Asarias on perässä tulossa sen toisen kanssa.

(*Peräovea raotetaan, ja SANNA näkyy kurkistavan sisään.*)

ROVASTI (*ovelle päin*). Kuka siellä?

SANNA (*vetäytyy pois ja painaa oven kiinni*).

VILLE. Se oli se Tossavaisen Sanna. Ei malta, näämmä, odottaa.

ROVASTI. Mutta me odotamme siksi, kunnes kaikki ovat täällä. (*Nousee.*)

VILLE. Aivan niin, herra rovasti.

ROVASTI. Minulla on sillä välin vähän muita asioita toimitettavana. Ville istuu nyt sen aikaa täällä tahi tuolla ulkona kuistikon penkillä.

VILLE. Kyllä, herra rovasti. Ei tässä jäniksen selässä olla.

ROVASTI (*poistuu vasemmalle*).

SANNA (*kurkistaa jälleen peräovesta sisään*). Poisko se meni?

VILLE. Pois. Sanna tulee vain sisään!

SANNA (*hiipii sisään ja puhuu salaperäisesti kuis-katen*). No? Mitä se Kapsäkki sanoi? Suostuuko?

VILLE. Ensin kyllä pani vastaan, mutta sitten alkoi taipua.

SANNA (*mielihyvillään käsiään hykertäen*). Vai alkoi taipua? Vai alkoi?

VILLE. Tahtoo vain kuulla sulhasen ajatuksen asiasta.

SANNA. Ähäs! Milläs Ville sen taivutti?

VILLE. Sanoin, että on vähän niinkuin pakko panna kuulutuksiin.

SANNA. Sus sentään! Mutta enhän minä semmoiselta näytä.

VILLE. Eipä ei, mutta parastaanhan puhemiehen koettaa pitää, että asia menestyisi.

SANNA. Onhan se sitäkin, mutta ei se Asarias sitä myönnä.

VILLE. Milloinkas mies —? Mutta missähän se viiptyy?

SANNA. Olisihan sen jo pitänyt keritä.

VILLE. Olisi. Ellei vain perääntyisi.

SANNA. Saattaa se jos mitä.

VILLE. Saattaapa, saattaa. Vaikkapa toisenkin tuoda mukanaan.

SANNA. Voi, voi! Ei saa sanoa! Ihan alkaa pyöräyttää. (*Pitelele päästään.*)

VILLE. Mennään sitten ulos, mennään!

SANNA. Eikös Ville olekaan varma, että kaikki käy hyvin?

VILLE. Eiväthän taivaat ja maatkaan pysy. Mutta kuinka niin?

SANNA. Ehtisi tästä vielä kokonaan kotiin lähteä.

VILLE. Silloinhan minä jo rovastin silmissä petkuttajaksi joutuisin ja ihmisten silmissä narriksi.

SANNA. Niin, niin. No, ei tästä sitten enää mihinkään pääse.

VILLE. Ei pääse, ei ennenkuin rovasti on sanansa sanonut. *(Kuuntelee.)* Mutta nytpä taitaa jo rattaiden kolinaa kuulua. Nyt se sulhasmies tulee.

SANNA. Minä lähden vastaan.

VILLE. Eihän toki. Se on puhemiehen tehtävä. Istuu nyt täällä vain ihan rauhassa sillä aikaa! *(Pujahtaa ulos.)*

SANNA *(yksin; istuu tuolille ja hokee itsekseen vähän väliä)*. Vai rauhassa? Vai rauhassa? *(Sitaitee huiviaan ja höllittää taas, pyyhkii hikeä kasvoiltaan ja painaa kämmenellään sydäntään.)* Ihan tuntuu, kuinka se lyö. *(Nousee paikaltaan ja istuu taas.)* Kauanhan se viipyy. Missä viipyneekin! *(Pitkä odotus. Heiluttelee ruumistaan levottomana.)* Tämmöistäkö se on, sen naimisen esimaku? *(Perältä kuuluu kolinaa.)* Nyt, nyt, nyt se vihdoinkin tulee!

ASARIAS *(tulee)*.

SANNA *(nousee)*. Jumalan kiitos!

ASARIAS. Täällähän sitä, nään mä, jo ollaan.

SANNA. On jo kauan oltu ja odotettu. Oikein sydän kurkussa olen odottanut. Terveeks! *(Kättelee Asariasta.)*

ASARIAS. Terveeks! Mitäpä sitä nyt niin —? Vai peloittaako?

SANNA. Vielä häntä kysyy! Tämmöinen suuri ja juhlallinen hetki ihmisen — varsinkin vaimoraukan elämässä!

ASARIAS. Suurihan se on hetki tulossa, suuri ja juhlallinen.

SANNA. Oikein korva kuulee, kuinka sydän lyö.

ASARIAS. Eiköpähän tuo taukone kohta lyömästä.

SANNA. Eiköpähän rauhoitu, kun rovasti tulee ja —

ASARIAS. Silloin se varmasti, kun asia ratkeaa.

SANNA. — ja se Ville. Seahan sen pitäisi olla mukana puhemiehenä. Muuten voi kaikki mennä myttyyn.

ASARIAS. Kyllä hän aikanaan tulee. Se se paremmin kaikki selvittääkin.

ROVASTI (*tulee vasemmalta*).

SANNA (*tuupaisten Asariasta kylkeen, kuiskaten*).

Tuossa onkin jo rovasti.

ASARIAS (*kumartaa ja SANNA niiaa syvään*).

ROVASTI. Hyvää päivää! Hyvää päivää! (*Menee kättelemään.*) Asarias Pöllänenhän se on Torasalosta?

ASARIAS. Se sama. Tunteehan rovasti ja muistaa?

ROVASTI. Kyllä, kyllä, oikein hyvin. — Ja tämä vaimoihminen? Eikös se ole se tunnettu Saurénkan Santra?

SANNA (*kimmahtaen*). Jessus sentään, ei ole, ei! Ei semmoisen huonon ihmisen arvoinen likimainkaan koskaan tässä maailmassa. Sanna Tossavainen minä olen, hyvä herra rovasti.

ROVASTI. Vai niin? Sanna Tossavainen! Aivan oikein! Tunnen, tunnen semmoisenkin nimen. Hyvin tunnettu se on sekin. Mutta nyt minun pitää paikalla antaa Sannalle pieni varoitus...

SANNA. Herra Jesta! Mistä?

ROVASTI. Ensiksikään ei saa turhaan lausua Jumalan nimeä.

SANNA (*puolikovaa, hämillään*). Milloinkas minä olen sen tehnyt?

ROVASTI. Kahdesti jo — tässä puhuessamme.

SANNA. Jes — (*painaa suutaan*) sentään!

ROVASTI. Kas niin! — Ja toiseksi: ei saa parjata lähimmäistään.

SANNA. Jokos minä senkin ehdin tehdä?

ROVASTI. Kuulihan Asarias Pöllänenkin?

ASARIAS. Joo, herra rovasti. Omin korvin kuulin.

SANNA. Santraako, vai, parjasin? Mutta tottahan minä vain puhuin. Sen tuntee koko maailma.

ROVASTI. Meitä ei ole luotu lähimmäistemme tuomareiksi, ja yksi on vain, joka tuntee hyvyytemme ja huonoutemme, sanalla sanoen, meidän sisällisen arvomme.

SANNA (*mutisten*). Näkeehän paljon ihmissilmäkin. Missähän se Ville viiptyy? Sekin tietää siitä jos mitä.

ROVASTI. Hän on jo puheillani käynyt ja kaikki asiat selittänyt. Muita ei tarvitse enää tähän sekoittaa, kun kerran olette luokseni tulleet.

SANNA (*suulaasti*). Tahdoin vain itseäni puolustaa, herra rovasti.

ROVASTI (*vihastuen*). Suu kiinni!

SANNA. Saattaahan senkin pitää.

ROVASTI (*polkien jalkaansa*). Suu kiinni, sanoin minä.

ASARIAS (*polkien myöskin Sannalle jalkaansa*). Suu kiinni, sanoi rovasti.

SANNA. Mitä siinä turhaan huutaa?! Pysy se kiinni vähemmälläkin,

ROVASTI. Sitä sisua! Sitä sisua!

ASARIAS. Oikein pirullinen sisu! Siinä sen rovasti itse näkee ja kuulee.

SANNA (*itku kurkussa*). Mitäs te ärsytätte? (*Pyyhkii silmiään.*)

ROVASTI. Ja vielä aviovaimoksi pyrkii, jonka pitäisi olla hellä ja lempeä.

SANNA. En minä (*itkeä nyyhkyttää*) tällöinen olekaan arkielämässä, kun vain saan olla rauhassa. (*Asariaksen puoleen.*) Enhän, enhän?

ASARIAS. Olenhan tuota jo jos jotakin nähnyt ja kuullut.

SANNA. Mutta aina myös anteeksi antanut. Aina minä olen anteeksi saanut, enkös?

ASARIAS (*viivytellen*). No.

ROVASTI. Se todistaa vain Pölläsen hyvää sydäntä, ei muuta.

SANNA. Siksihän minä, hyvä herra rovasti, häntä niin armottomasti rakastankin.

ROVASTI. Hah-hah-hah! Vai niin? Vai niin?

ASARIAS (*nauraa kouraansa*).

SANNA. Mitä siinä nauraa?! Pitäisihän tuon nyt todistaa minunkin hyvää sydäntäni — eikö niin, herra rovasti? — kun minä hänet niin mielelläni miehekseni ottaisin.

ASARIAS (*itseksseen mutisten*). Voi sun turkanen, mitä kaikkia se nainen ilkiää!

ROVASTI. Minun on vielä tehtävä yksi kysymys Sannalle.

SANNA. Tehkää vain.

ROVASTI. Sanoipas minulle: onkohan maailmassa naisihmistä, joka ei olisi yhtä hyväsydäminen ja mielellään ottaisi miestä?

SANNA. Ei ole, ei. Niinkuin ei ole semmoista miestäkään, joka ei mielestään kelpaisi vaikka mille naiselle.

ASARIAS (*mutisten*). Senkin suupalitti!

ROVASTI. Se oli hyvä vastaus — oikein paikalleen osunut. — Minä kysyn sitten Pölläselältä, mitä hän siitä meinaa. Luuleeko Pöllänen kelpaavansa mieheksi tälle Sanna Tossavaiselle?

ASARIAS. En luule, herra rovasti. En kelpaa. Yhtä vähän kuin hänkään kelpaa minulle vaimoksi.

ROVASTI. No, siinä sen kuulimme. Siinä on heti yksi mies, joka omasta mielestään on kelvoton, hah-hah-hah!

SANNA (*ällistyen*). Mitä siinä perääntyy? Enhän minä niin meinannut.

ROVASTI. Pöllänen siis on antanut suoraan kieltävän vastauksen?

ASARIAS (*kumartaen*). Joo, herra rovasti.

SANNA (*tarttuen Asariaan käsivarteen*). Eihän, eihän nyt toki? Mitä sitä nyt noin suuttuu? En minä sillä lailla meinannut. (*Rukoilevasti.*) Anteeksi! Minä pyydän anteeksi. Minä koetan olla nöyrä ja kiltti ja alistuvainen, kuolemaan asti.

ASARIAS (*tempaisten itsensä irti Sannan käsistä*). Päästää jo taikka!

ROVASTI. Hiljaa! Hiljaa! Sanna saa mennä ulos.

SANNA (*kiukkuisesti*). Enkä mene.

ROVASTI. So, so, so!

SANNA. Mitäs se rimpuilemaan rupee suotta aikaan. (*Itku kurkussa.*)

ASARIAS. Herra rovasti! Minä en ole uusiin naimisiin aikonutkaan, Tuo se vain on kiusaksi käynyt tielleni,

SANNA. Vai kiusaksi? (*Itkien.*) Kukas se on puhe-
miehen kautta minua kosiskellut, häh?

ASARIAS. Joku toinen, vaan en minä.

SANNA. Vai joku toinen? Kutsutaanpas se Ville
tänne!

ASARIAS. Kutsutaan vain!

ROVASTI. Kutsutaan Ville Vilkki sisään. Sanna me-
nee itse häntä kutsumaan!

SANNA (*yhä itkusuin*). Enkä mene.

ASARIAS (*ärjäisten*). Toteltava on, kun rovasti
käskee.

SANNA. Nyt minä pyörryn. (*Hoiperrellen ovelle.*)
Jos kuolen — niin se on — teidän syynne — tei-
dän syynne. (*Avaa oven ja kaatuu ulospäin lat-
tialle.*)

ROVASTI. Joko se todenperään —?

ASARIAS. Vielä mitä! Olevinaan vain on pyörryk-
sissä. Kyllä minä sen tunnen.

ROVASTI. Vai on se semmoinen? No, on niitä jos
jonkinlaisia.

ASARIAS. On. Ja hyvä, että rovasti tämän konstit
itse sai nähdä.

VILLE (*ovella, tuoppien Santraa sisään*). Menee nyt,
menee nyt vain!

SANTRA (*tulee selin ja ujona sisään*).

VILLE (*jää ulos ja painaa oven kiinni*).

(*Ulkona kuuluu kotvan VILLEN ja SANNAN kova-
äänistä puhelua, VILLEN estäessä Sannaa pääse-
mästä uudelleen sisään.*)

ASARIAS. Tuossapa tulee jo se toinenkin,

ROVASTI. Jaha! Jaha! Tässähän on Saurénscan
Santra. (*Kättelee.*)

SANTRA (*niitaa ääneti hyvin syvään*).

- ROVASTI. No, mitäs asiaa Santralla nyt sitten oikein minulle on?
- SANTRA (*kuin lapsi ujostellen*). Tietäähän sen arvoisa herra rovasti jo itse sanomattanikin.
- ROVASTI. Mistä minä —? Vähäkös täällä asioilla käydään?
- SANTRA. Eikös se tämä tässä (*vilkaisten Asariakseen*) ole sitä selittänyt herra rovastille?
- ASARIAS. Näetsen, kuinka se kiemailee. Niin on lakea kuin lammas.
- ROVASTI. Olenhan minä kuullut Santran ahkerasti käyneen Pölläsen luona.
- SANTRA. Ahkerasti olen käynyt, hyvin ahkerasti. Lohduttelemassa olen käynyt; virsiä on yhdessä veisattu. Sanaa on ahkerasti harjoitettu.
- ASARIAS (*mutisten*). Enemmän kuin tarpeeksi.
- ROVASTI. Niin, onhan Jumala Santralle ääntä antanut. Olen sen kirkossakin kuullut.
- SANTRA. Onhan sitä minulla vähän semmoista äänen pirinätä.
- ASARIAS. Totta on: Pirinätä on ollut, mutta paljon porinatakin.
- SANTRA. Totta on, herra rovasti, että on porinatakin syntynyt, sitä en kiellä, mutta se on toisesta lähtöisin, ei minusta.
- ROVASTI. Kenestä sitten?
- ASARIAS. Ei suinkaan minusta? Minulla ei ole ääntä enemmän kuin huhkajalla.
- SANTRA. Ei Asariaksesta, ei, Asarias kulta. Toisesta, toisesta! Toinen sen on synnyttänyt. Se, joka tiemme aina tuppautuu. Se, joka täällä, näen mä, vielä äskenkin oli juonittelemassa minua vastaan.
- ROVASTI. Siis se Tossavaisen Sanna?

SANTRA. Se, se!

ASARIAS. Nehän ne ovat aina kuin kaksi kukonpoikasta toisiltaan silmiä puhkaisemassa.

ROVASTI. Ja sillä lailla te Pölläsen kotirauhaa yhdessä häiritsette?

SANNA. En minä, rovasti hyvä, en minä. Meidän välit, Asariaksen ja minun, ovat oikein hyvät, niin hyvät ja lämpimät, että oikein —

ASARIAS. Osaa sekin selittää!

ROVASTI. Mitäs Pöllänen sanoo?

ASARIAS (*äkäisesti*). Ettei meillä ole välejä niin mitään, ei lämpimiä eikä kylmiä, ettei meillä mitään välejä ole koskaan ollutkaan ja etten minä mistään väleistä milloinkaan välitäkään. Niinpä on parasta olla rovastille valehtelematta.

SANTRA (*hätääntyen ja koettaen rauhoittaa Asariasta*). Hyväinen aika, Asarias kulta! Enhän minä mitään semmoista pahaa tarkoittanut. Hyi sentään! Eihän sitä rovastikaan sillä lailla ymmärtänyt. Nythän Asarias pilaa yhteisen asiamme kokonaan.

ASARIAS (*kuin edellä*). Minkä yhteisen asian, häh?

ROVASTI. Niin, mikä se asia lyhyesti sanottuna on?

SANTRA. Hyvä ihmel! Pitääkö minun se sitten itse sanoa rovastille?

ASARIAS. Kenenkäs?

ROVASTI. Ja parasta on Santran selittää kaikki perinpohjin, kiertelemättä ja mitäkään salaamatta. (*Istuutuu kuuntelemaan, pyöritellen peukaloitaan.*)
Kas niin!

SANTRA. No, en minä salaa sitä, arvoisa herra rovasti, että minä olen tätä Asariasta rakastanut jo hyvin kauan, monta vuotta jo.

ASARIAS. Vaikka se vasta Kaisan kuoltua, kuukauden päivät sitten, alkoi talossa käydä.

SANTRA. Niin, ruumiin pesusta lähtien.

ROVASTI. Ei siis puoltakaan vuotta, saatikka monta vuotta sitten?

SANTRA. Ei, mutta siltä se tuntuu, kun ahkerasti talossa käy ja uskollisesti pyrkii taloutta hoitamaan.

ASARIAS. Siihen se kyllä on pyrkinyt. Siinä se ainakin toden sanoo.

SANTRA. Niinkuin kaikessa muussakin puhun totta, sillä kristityn ihmisen ei sovi valehdellä.

ROVASTI. Aivan oikein. Santra pysyy siis totuudessa edelleenkin.

SANTRA. Pysyn, herra rovasti, pysyn. — Ja sitten me olemme yhdessä laulaneet.

ASARIAS. Minä en ole laulanut, sanoinhan sen jo, kun ei minulla ääntä ole. Kuunnella vain on täytynyt sen alituista ulinata.

SANTRA. Vai on virsien veisuu ulinata? Eihän nyt toki, Asarias kulta? Eihän, arvoisa herra rovasti?

ROVASTI. Eipä, ei, jos vain oikein hartaudella laulaa.

ASARIAS. Siinäpä se!

SANTRA. Ja niin minä olen laulanutkin. Asariasta lepyttääkseni ja lohduttaakseni olen aina hänen luonaan laulamassa käynyt.

ASARIAS. Mutta kiusaksi, alituiseksi kiusaksi se on minulle käynyt, herra rovasti. En saa rauhaa yhtenäkkään päivänä enää. Pirutkin alkaisivat jo tanssia helvetissä, jos he olisivat minun sijassani.

ROVASTI. Kauheita sanoja! Kauheita sanoja!

SANTRA. Hyi sentään! (*Tukkien korviaan.*) En siedä kuullakaan.

ASARIAS. Anteeksi nyt sanani, arvoisa herra rovasti, mutta semmoinen se yhteinen asia on.

SANTRA. Ei saa, Asarias kulta, sillä lailla puhua, ja nyt juuri, kun on kuulutuksen ottoon tultu.

ASARIAS. Kuka on tullut?

SANTRA. Minä — me.

ASARIAS. Ei ole minun kanssani siitä puhettakaan ollut.

SANTRA. Mutta Villen kanssa. Hän on puhemiehenä ollut ja kehoittanut pappilaan tulemaan, niinkuin on tultukin.

ASARIAS. Vastatkoonkin sitten Ville itse sanoistaan.

ROVASTI. So, so! Turha riidellä, turha riidellä, hyvät ystävät. Kutsukaamme Ville sisään!

SANTRA. Parasta on.

ASARIAS. Saattaa jo tullakin.

ROVASTI. Niin, nyt on aika saada täysi selvitys asiaan, koskapa tänne on tuotu samalla kertaa kaksi morsianta yhden ja saman miehen kanssa kuulutuksiin pantaviksi.

SANTRA. Kaksi? Sekö Sanna sitten on samalla asialla?

ROVASTI. Surkeata, surkeata todellakin, että niin on.

SANTRA. Hyvä ihme! (*Painaa käsin ohimoitaan ja alkaa kuin horrostilassa veisata: »Koskan kaikki päivän' päätän» j. n. e.*)

ROVASTI. Ei nyt ole aika laulaa, Santra. (*Asariakselle.*) Tulkoon Ville nyt sisään.

ASARIAS. Minä käyn hakemassa. (*Menee ulos.*)

SANTRA. Voi, hyväinen aika! Voi, hyväinen aika!
Ihan tässä hulluksi tulee.

ROVASTI. Ei nyt näin joutavasta saa noin hullutella! On suuri synty vajota sillä lailla maallisen himon helmaan. Ja Santra, joka aina minun mielestäni vain on elänyt kaukana kaikista suruttomista ihmisistä. Santra kiintyy nyt vielä tuossa iässään katoavan elämän turhuuteen.

SANTRA. Voi, arvoisa herra rovasti. Hyvähän on saarnata muille sen, joka itse jo on kaikki elämän makeudet kokenut. Mutta ajatelkaas minua vaivaista!

ROVASTI. Mitäs Santra nyt oikein höpisee?

SANTRA. En höpise, en. Vaivainen olen, kun en mitään vielä ole kokenut. Parastani olen kyllä koettanut, että minäkin vihdoin ihmisten kirjoihin ja naimisiin joutuisin ettenkä vanhaksipiiaksi jäisi, mutta näin hullusti näkyy nyt sittenkin käyvän. Voi, voi!

ROVASTI. Mikäs häpeä tuo nyt sitten on, jos naimattomaksi jää?

SANTRA. Häpeä se on, häpeä. Kelvoton ihminen se on, vanhapiika. Toisten pilkkana vain elää.

ROVASTI. Se ei ole totta. Eikä ole aina kadehdittavaa naimisissakaan olo, sen voin vakuuttaa.

SANTRA. Sen voi rovasti ehkä tietää, vaan ei sitä, mitä kärsimyksiä vanhalla piialla voi olla.

ROVASTI. Se on totta. Siinä asemassa en ole koskaan ollut, hah-hah-hah!

SANTRA. Rovasti sitten uskoo minua ja auttaa minua. Se on taaskin vain tuo Tossavaisen Sanna, joka on tielleni tullut ja kaikki pilannut. Hän se on tuon Asarias raukan mielen käännänyt,

mies kun on niin heikko ja häälyväinen kuin ruoko virrassa.

ROVASTI. Parasta rauhoittua nyt. Tuo kaikki on vain turhaa puhetta, pelkkiä riettaan hengen hehättämiä saastaisia mielijohteita. Minä en voi enkä tahdo auttaa semmoisissa inhoittavissa asioissa ketään. Kuuleeko Santra sen?

SANTRA. Kuulen, kuulen. Voi mua vaivaista! Voi, hyvä ihme!

ROVASTI. Eikä sanaakaan enää näistä asioista! Santra saa mennä. Hyvästi. (*Poistuu vihaisena vasemmalle.*)

SANTRA. Joko se meni? (*Äkkiä rauhoittuneena ja muuttuneena.*) Mutta minä en mene. Minä istun täällä. (*Istuutuu.*) Saadaan nähdä, tuleeko tänne vielä muita. (*Alkaa hiljaksen hyräillä virttä »Sen suven suloisuutta . . .»*)

VILLE (*kurkistaa ovesta sisään*). Yksinkö täällä ollaankin?

SANTRA. Yksin, yksin. Tulee sisään vain!

VILLE (*avaa oven ja työntää SANNAN sisään*). Menee nyt! Rovasti tulee kai kohta. (*Jää ulos.*)

SANNA (*tulee sisään*). Jassoo? Mitäs Santralla täällä on tekemistä?

SANTRA. Sitä samaa kysyn minäkin.

SANNA. Hevosella olen tuotu ja sisään käsketty.

SANTRA. Niinpä minäkin. Ja odottamaan on pyydetty.

SANNA. Taitaisi kuitenkin olla parasta lähteä täältä ajoissa pois.

SANTRA. Lähtee vain, lähtee vain!

SANNA. Mutta jos lähetetään ja aika kyytiä.

- SANTRA. Ei minua, ei minua. Odottamaan on pyydetty.
- SANNA. Kukapa olisi pyytänyt?
- SANTRA. Se, jolla on valta niinkuin on mieli.
- SANNA. Parasta on nyt jo olla kiusaa tekemättä.
- SANTRA. Parasta, parasta.
- SANNA. Vereni alkaa jo kiehua.
- SANTRA. Kah! Vaikkapa pohjaan palaisi. Minusta se on samantekevä.
- SANNA. Herra Jestas sentään! Herra Jestas sentään! (*Hieroo kämmeniään.*)
- SANTRA (*nauraen Sannan kiukulle*). On siinä todenperään siunaamista!
- SANNA (*polkien jalkaansa*). Suus' kiinni jo!
- SANTRA. Kes, kes! Sinäköhän se minun suuni tukit?
- SANNA. Minä, ja niin, ettei se enää aukiakaan. (*Heristää nyrkkejään Santraa kohti.*)
- SANTRA (*kimmahtaen ylös*). Mokokakin ampiainen. (*Huuto kasvaa.*)
- SANNA. Minäkö ampiainen? Ole sinä sitten sontiainen.
- SANTRA. Sekin on parempi kuin sinä. (*Kaksimielisesti vihjaten.*) Ei ainakaan kakaropitaan ojaan upota.
- SANNA. Mitä sanoi? Häh?
- SANTRA. En sano enää mitään.
- SANNA. Et uskalla, et. Mutta sanopas se vielä kerta, että oikein kuulen!
- SANTRA. Tietää se kuuro paljon, vaikkei ole kuulevinaan.
- SANNA. Mokokakin isätön maantien kakara. (*Sylkäisee kouraansa.*) Tpfyi! Jo minun hyppysiäni syhyy, niin että —

SANTRA (*nostaen kätensä silmiensä suojaksi*). Se lyö jo. Se lyö jo. Rovasti! Rovasti!

ROVASTI (*tulee vasemmalta*). Mitä ihmettä?! Mitä minä kuulen ja näen? (*Huuto taukoaa.*)

SANTRA (*itku kurkussa*). Tuohan se.

SANNA (*myös itkusuin*). Sehän se itse.

ROVASTI. Ettekö te häpeä, ettekö te häpeä, te naiset, te naiset?

SANNA. Siinä sen rovasti itse näkee, minkälainen se on.

SANTRA. Niin, siinä sen rovasti näkee.

ROVASTI. Kyllä. Varsin hyvin näen, minkälaiset te olette molemmat, te kyykäärmeitten sikiöt. Näen, minkälaiset sydämet teillä on: paatuneet, kovat kuin kivi. Riettaan hengen täyttämät ovat sydämenne, kevytmieliset, kateelliset, pիրulliset. Aivan kuin itse Belsebub olisi niihin asuntonsa ottanut. Ja semmoisilla sydämillä te avioliittoon pyritte, toinen toistanne panetellen ja pärjaten, surevan, onnettoman leskimiehen rauhaa häiriten, kilvan tunkeutuen hänen taloonsa, niin, ihan hänen päällensä, kuin takkiaiset häneen kiinni tarttuen. Olette unhottaneet pyhän aviokäskyn sanat, joka vaatii kaikilta puhtautta, sydämen ja ruumiin puhtautta. Mutta sitä ei teillä ole, ja sentähden en voi teille siunausta antaa —

SANNA ja SANTRA (*alkavat äkkiä samalla kertaa itkeä ulista*).

ROVASTI. Vaitil! Vaitil! Älkää ulvoko siinä! Kuulkaa, mitä teille puhun.

SANNA ja SANTRA (*taukoavat jälleen samalla kertaa itkemästä*).

- ROVASTI. Siunausta, sanoin, en voi antaa, sillä teitä ei ole kukaan edes pyytänytkään avioliittoon.
- SANNA. On, herra rovasti.
- SANTRA. Minua on, on.
- SANNA. Eipäs, kun minua.
- SANTRA. Minua, minua.
- SANNA. Eipäs kun minua.
- SANTRA. Minua.
- ROVASTI. Suu kiinni jo!
- SANNA. Ville on ollut puhemiehenä.
- SANTRA. Asarias sen itse paremmin tietää.
- ROVASTI (*lyöden kämmenellään pöytään*). Suu kiinni, sanoin minä. — Molemmathan ovat täällä, sekä Pöllänen että Vilkki. Minä kutsun heidät sisään.
- SANNA. Kutsutaan.
- SANTRA. Nyt se kuullaan.
- ROVASTI (*aukaisee peräoven ja viittaa Asariaksen ja Villen sisään*).
- SANNA (*Santralle silmiään muljauttaen*). Taitaa jäädä kalamertasi tyhjänä järveen.
- SANTRA. Huonopa taitaa sinunkin onnesi olla — vierailta kalavesillä.
- ASARIAS ja VILLE (*tulevat ja asettuvat kummallekin puolen Sannaa ja Santraa*).
- ROVASTI (*asettuen keskelle lattiaa heitä vastapäätä; puhuu juhlallisella saarnaäänellä*). Rakkaat ystävät! Harvinainen lienee ihmiselämässä, tahtoisinpa sanoa, koko ihmiskunnan historiassa semmoinen tapaus, joka tänään meillä silmiemme edessä on. Ei ainakaan minulle, vaikka jo iäkäs ja harmaapäinen olenkin, ole koskaan semmoista sattunut. Mutta mitäs ei perkele, joka kuin kiljuva jalopeura ympäri käy ja etsii kenen hän niellä

saisi, voi aikaan saada? Nyt hän on asuntonsa ottanut kahden vaimoihmisen sydämeen ja heidän hahmossaan ruvennut ahdistamaan viatonta, surevaa leskimiestä, joka uskollisesti vaimovainajatansa kaipaa eikä uutta aviokumppania itselleen halua. Eikö niin, Asarias Pöllänen?

ASARIAS (*kumartaa*). Joo, joo!

ROVASTI. Minkä myös Ville Vilkki todistaa voi. Eikö niin?

VILLE (*kumartaen*). Aivan niin, herra rovasti.

SANNA. Se ei ole totta.

SANTRA. Ei ole totta, ei.

ROVASTI. Kummallista! Kerrankin näytte olevan yhtä mieltä. Mikä ei ole totta?

SANNA. Ville on tuonut minut rovastin puheille, eikö niin?

VILLE. Kyllä, Asariaksen suostumuksella.

SANTRA. Ja Asarias on itse kyydinnyt minut tänne, eikö niin?

ASARIAS. Joo, mutta kyyditsen sinut täältä heti poisikin.

ROVASTI. No, niin! No, niin! Jos ei muita todistuksia ole niin —

SANNA. Onpa on. Ville on ollut puhemiehenä.

SANTRA. Niin on. Asariaksen puolesta minuakin kosinut.

VILLE. En, herra rovasti, en ole — enhän koskaan, Asarias?

ASARIAS. Eroon päästäkseni vain noista on Ville asiamiehenäni ollut, ei muuta.

VILLE. Ja ero kai se on asiamiehellä ja puhemiehellä?

ASARIAS. Niin, vaikka nämä tässä eivät ole sitä ymmärtäneet, että toinen solmii naimiskauppoja ja toinen ajaa erojuttuja.

ROVASTI. Hah - hah - hah! Mutta nyt kai sen ymmärtävät, vai?

SANNA. Kyllä nyt ymmärrän. Petkutettu minua tässä on. Mutta sitä en siihen jätä. Oikeuteen haastatan sekä Villen että Asariaksen. Ja juttu siitä nousee semmoinen, että älä Herra saata. Sen saatte nähdä vielä. Saatte nähdä kaikki, puhe mies, sulhanen, rovasti, lukkari, nimismies ja koko seurakunta. Saatte nähdä, saatte nähdä. Jalkapuuhun teidät panetan. Hyvästi! (*Pyörähtää suutuksissaan ulos ja paistaa oven kiinni.*)

ROVASTI. Ihanhan se vaimoparka taitaa tulla hulluksi. Melkein jo säälistää.

VILLE. Vielä mitä! Se on vain sen tavallista sisunpurkausta, herra rovasti.

ASARIAS. Olisi siinä ollut oikea helvetti minulla, herra rovasti.

ROVASTI. Olisi, olisi todenperään.

SANTRA (*joka on seisonut muiden takana piilossa*).
Mutta minä annan kaikki pahat teot anteeksi Asariakselle, Villelle ja kaikille. Minä en ole semmoinen, että riitelemään rupeaisin, en rupea, en.

ROVASTI. Se on kyllä kauniisti tehty, Santra. Mutta Asarias Pöllänen on nyt myöskin jätettävä rauhaan.

VILLE. Rovasti kai tarkoittaa, ettei Santra saa enää käydä Asariasta häiritsemässä?

ROVASTI. Sitä juuri tarkoitan.

ASARIAS. Ja semmoisen päätöksen minä oikein pyytämällä pyydän herra rovastilta.

SANTRA (*rukoilevalla, itkuisella äänellä Asariakselle*). Enkö edes virsiä laulamassa saa käydä?

ASARIAS. Ei saa.

ROVASTI. Kirkossa saa Santra aina käydä laulamassa.

VILLE. Se tahtoi laulaa arkipäivinäkin.

ROVASTI. Ei kukaan kiellä Santraa ulkona laulamasta vaikka milloin ja missä hyvänsä.

SANTRA (*iloisesti*). Kiitoksia, herra rovasti. — Mutta Asariashan lupasi minut vielä kotiin kyyditä, eikö niin?

ROVASTI (*nauraen*). Ja - ha, ja - ha! Kyllä taisi luvata.

ASARIAS (*kynsien korvallistaan*), Kun tuli luvatuksi, niin menee istumaan rattaille!

VILLE. Täytynee kai minunkin se toinen täältä pois viedä vaikken ole luvannutkaan.

ROVASTI. Sen kai jo kohteliaisuuskin naisväkeä kohtaan vaatii. — (*Kätellen Santraa.*) Hyvästi nyt vain!

SANTRA. Hyvästi, herra rovasti! Ja kiitoksia paljon. (*Asariakselle.*) Joko sitten lähdetään?

ASARIAS (*vihaisesti*). Laputtaa pellolle jo!

SANTRA. Valmis olen, valmis. (*Pyörähtää nopeasti ulos.*)

ROVASTI. Hah - hah - hah! Toivotaan, että Pöllänen tästä lähtien saa olla rauhassa noista kahdesta ainakin.

ASARIAS. Kuka heidät vielä tietää? Mutta ellei rovastin sana nyt auttanut, niin onhan vielä hirttonuora jäljellä.

ROVASTI. Eihän nyt toki niin pitkällä olla?

VILLE. Oli se miesparka jo kuusenoksassa kiinni, mutta minä sain hänet vielä tällä kertaa pelastetuksi.

ROVASTI. Surkeata! Surkeata! Ei saa nyt kuitenkaan semmoiseen epätoivoon joutua.

ASARIAS (*allapäin*). Semmoinen vastus niistä akoista vain on. Mutta kokenut sen vain tietää, ja vai-vainen kaikki kokee.

VILLE. Minulla on kyllä Asariakselle vielä toinen pelastuskeino jäljellä, ellei rovastin sanasta apu lähtisi.

ROVASTI. Ja mikä se on?

ASARIAS. Olisikohan enää mitään parempaa kuin hirttonuora?,

VILLE. On. Minä lainaan Asariakselle muutamaksi viikoksi anoppini, Kustaava Mansikan.

ROVASTI (*nauraa makeasti*).

ASARIAS. Häh?

VILLE. Se kyllä pitää muut akat loitolla talosta.

ASARIAS. Sopsisihan tuota ehkä koettaa. Ja ellei se auta, niin se nuora on vielä tallella sittenkin.

KOLMAS NÄYTÖS

Sama tupa kuin ensimmäisessä näytöksessä.

ASARIAS (*pesee astioita lieden ääressä, iloisesti hyräillen*).

SANTRA (*alkaa kotvasen kuluttua ulkona, ikkunan edessä laulaa liiruttaa virttä »Jo joutui armas aika»*).

ASARIAS (*pysähtyy ällistyneenä kuuntelemaan*). Mitä saa. —? (*Katsoo ikkunaan. Santra on kun onkin! Siinä kiikkulaudalla veisaa. (Koputtaa ikkunaan.)*

SANTRA (*taukoaa laulamasta ja ilmestyy ikkunan taakse. Hyvää huomenta Asarias!*

ASARIAS. Huomenta! Mutta ei saa piipattaa.

SANTRA. Miks' ei saa?

ASARIAS. Kun ei saa, niin ei saa. On kielletty. Ja minä kiellän vieläkin.

SANTRA. Mutta rovastihan antoi luvan.

ASARIAS. Rovasti? Luvan? Sehän se kielsi.

SANTRA. Sehän se sanoi, että »ei kukaan kiellä ulkona laulamasta vaikka milloin ja missä hyvänsä». Ja ulkonahan minä laulan — pihalla.

ASARIAS. Mutta minä kiellän piipattamasta. Ja piha on minun. Pois siis sieltä!

SANTRA. Enkö minä kuitenkin saisi tulla sisään — vaikka vähäksi aikaa? Enkö minä saisi, Asarias kulta?

- ASARIAS. Jokos rovastin luona käynti on unohtunut? Vai lähdetäänkö sinne uudestaan?
- SANTRA. Minä tulin vain anteeksi pyytämään, Asarias hyvä.
- ASARIAS. No, minä annan anteeksi sisäänkin tulematta.
- SANTRA. En minä sillä lailla. Enkö minä saa? Niin tuli ikävä muistellessa, miten ennen yhdessä veisattiin. (*Alkaa jälleen laulaa samaa virttä.*)
- ASARIAS. Voi sun turkanen! Ihan sen kanssa on pääsemättömissä. (*Koputtaa jälleen vihaisesti ikkunaan.*) Ei saa piipattaa, sanoin minä.
- SANTRA (*tauoten*). Mutta saakos tulla sisään?
- ASARIAS (*äkäisesti*). Tulla saa, jos tahtoo tulla pelolle ajetuksi. (*Poistuu lieden ääreen.*)
- SANTRA (*kurkistaa ovesta*). Eihän täällä ketään ole.
- ASARIAS. Eikös tullut sittenkin. Sekös on itsepäinen. Viikon vain malttoi olla poissa.
- SANTRA (*tulee ja astuu lähemmäksi Asariasta*). Viikon, viikon, mutta, voi hyvä isä, kuinka pitkä se viikko on ollut.
- ASARIAS. Ja siinä se kielto jo on unohtua ehtinyt?
- SANTRA. Mitäs paha minä oikein olen tehnyt, että sitä loppuikäni pitäisi alati muistella? (*Istuu tuu ja puhuu hartaalla äänellä.*) Ikävä oli, ja tänne tuli ikävä. Mitäs paha siinä on? Täällähän aina on ollut niin rattoisa ja hyvä olla. Mitäs paha siinä on? Ja Asariashan on aina ollut niin hyvä minulle, ja minäkin olen aina koettanut tehdä parastani, auttaa ja hyvänä pitää Asariasta. Mitäs paha siinä sitten on? Ja jos toinen ihminen toista rakastaa, niin mitäs paha siinä sitten on?
- ASARIAS (*tiuskuen*). Paholaisen pahuutta se paha on,

kun sen tekee vastoin toisen tahtoa ja kieltoa.

Sol! Eikös se ole selvä jo?

SANTRA. Kyllä sen näkee, ettei olla pitkään aikaan yhdessä laulettu, kun Asarias on muuttunut semmoiseksi pakanaksi. (*Nousee.*)

ASARIAS. Eikä lauleta enää, vaikka vielä pahemmaksikin muuttuisin.

SANTRA. No, minä lähden sitten, minä lähden. Tahdoin vain kerran vielä nähdä, elossako Asarias on ja miten täällä yksin tulee toimeen.

ASARIAS. Elossa näkyy olevan ja hyvin näkyy toimeenkin tulevan.

SANTRA. Ja minä kun niin mielelläni olisin auttanut ja niin mielelläni yhdessä laulanut Asariaksen kanssa, ettei olisi ikävä tullut vaimovainajaa, Kaisa-vainajaa. (*Taputtelee Asariasta.*)

ASARIAS (*kimmahtaen*). Antaa jo olla. Ei tässä auta paratiisin omenatkaan.

SANTRA (*säikähtäen*). Hyväinen aika! No, no! Enhän minä mitään paha tarkoittanut, Asarias kulta.

ASARIAS. Niinpä jättääkin rauhaan, ennenkuin paha perii.

SANTRA. Jätän, jätän. Ja pois lähden. Ja anteeksi pyydän. Ja annan anteeksi myöskin. Kaikki annan anteeksi, kaikki loukkaukset, sen pappilaan houkuttelunkin tuon Villen narraamana, Asariaksen tylyyden, kaikki. Ja nyt tämänkin kohTELUN anteeksi annan, kun minut pellolle ajetaan ilman syyttä. (*Nyyhkyttäen.*) Enkä Asariasta syyttä, en. En mistään syyttä. Hyvä mieshän Asarias on, oikein hyvä. Kaikesta Asariasta kiitän, kaikesta, kaikesta. (*Ilkee kovaäänisesti.*) Hyvästi

nyt sitten! Hyvästi! (*Ojentaa kättään Asariakselle.*)

ASARIAS (*kääntyen selin ja mutisten*). No, no! Onhan siinä jo enemmän kuin tarpeeksi. Hyvästi vain!

SANNA (*aukaisee hiljaa oven*). Enkö arvannut: täällä se on.

ASARIAS. Vielä toinenkin!

SANTRA (*pyyhkii silmänsä ja rauhoittuu, mielen ja äänen muuttuessa*). Näetsen! Eikös tullut?

ASARIAS. Mitäs olisi asiaa?

SANNA. Mitäkö asiaa?

ASARIAS. Niin. Montako kertaa on kysyttävä?

SANNA. Sen sanon paikalla, jahka tämä vieras (*osoittaa Santraa*) on lähtenyt.

SANTRA (*menee ääneti istumaan penkille ja odottaa puhelun jatkumista*).

SANNA. Vai eikö se lähdekään?

ASARIAS. Ei näy lähtevän.

SANTRA (*pyörittää kieltävästi päätään*).

SANNA. Taitaa sitten olla taloon joksikin otettu? Vai?

SANTRA (*nyökäyttää myöntävästi päätään*).

ASARIAS. Siltähän tuo näyttää, kun se ei tahdo jalkojaan käyttää.

SANNA. Eikä osaa kieltäänkään käyttää. Mitäs se mykkä sitten merentieraa? Tarvitaan kai talossa entistä lehmänlypsäjää ja sikoläätin siivojaa?

SANTRA (*puistaa päätään*).

ASARIAS. Ei, kuulemma, tarvita.

SANNA. Jassoo? Vai on se sillä viisiä?

ASARIAS. On se. Ei tarvita. Ja siihen saattavat jo kyselyt loppua.

SANNA. Sitten minä puhun asiani kysymättä. Lautamies on tulossa tänne ja haasteen tuo tullessansa. Muistaa isäntä kai, mitä pappilassa lupasin?

ASARIAS. Kah! Olihan sitä useammatkin kuulemassa, jos minä olisin sattunut unohtamaan.

SANNA. Niin. Ei sitä viatonta naista niin vain petkuteta.

SANTRA (*tirskahattaa nauruun*).

SANNA. Tirsku, mitä tirskut!

ASARIAS. Ei, nään mä, petkutetä sitten. Mutta kukas se on petkuttanut?

SANNA. Tämän talon isäntä ja hänen puhemiehensä, ne ne oikeuteen viedään.

ASARIAS. Ja mistä hyvästä?

SANNA. Aviolupauksen rikkomisesta, — niin.

ASARIAS. Ähäs!

SANTRA. Se lupaus oli minulle annettu, mutta sen rikoksen olen anteeksi antanut.

SANNA. Mutta se tulee oikeudessa esille sekin. Se on vielä raskaampi rikos, kun sen kahdelle antaa, sanoi lautamies. Se on melkein kaksinnaimista, kahden vaimon pitämistä yhdellä kertaa.

ASARIAS (*kynsien korvallistaan*). Jo nyt sitten tuli juttu! Juttu tulee ja hyvä.

SANTRA. Mutta minäpä annan sen anteeksi.

SANNA. Minä sen olisin ollut valmis anteeksi antamaan, jos olisi anteeksi pyydetty ja asia sovitettu niinkuin pitää, mutta nyt en sitä tee, en vaikka mikä olisi, en, en.

ASARIAS. No, on se hyvä, että se Ville on juuri tulossa tänne.

SANNA. Onko se tulossa?

ASARIAS. On. Ja hänen anoppinsa myös — Kustaava Mansikka.

SANTRA (*nousten*). Vai tulee Kustaava?

ASARIAS. Heitä juuri odottelen. Sehän sattui hyvin sitten.

SANNA (*nousten*). Oikein hyvin sattui. Minun vain on vähän käytävä naapuritalossa välillä. Mutta minä tulen takaisin, tulen.

SANTRA (*nousten*). Sattui vähän pahasti, kun minunkin täytyy —

ASARIAS. Eihän nyt niin kiire liene? (*Katsoo ikkunaan.*) Tuollapa taitavat aholla jo tullakin. Istuu nyt ja odottaa! Juodaan kahvit. Kustaava-han on niin herttainen ihminen. Hän kyllä hyvänä pitää. Odottaa nyt! (*Kiirehtii ulos.*)

SANNA ja SANTRA (*tekevät lähtöä, mutta jäävät kuitenkin, kun ei toinen eikä toinen poistu*).

SANNA (*kuin itsekseen*). Mitähän tässä oikein on tulossa?

SANTRA (*samoin*). Mitä oikein lienee?

SANNA. Kun kahville pyysi.

SANTRA. Ja minua.

SANNA. Mutta kun on se Ville!

SANTRA. Ja se Kustaava!

SANNA. Taitaa olla parasta lähteä?

SANTRA. Lähdetään pois, lähdetään!

SANNA. Mutta Villelle minä tulen löylyn antamaan.

SANTRA. Antaa pitää. Sen se ansaitsee.

SANNA. Mutta se sen anoppi...

SANTRA. Niin. Se kuuluu olevan koko tuima eukko.

SANNA. Se on sen Villen tänne tuoma.

SANTRA. Sen se on konstia.

SANNA. Meitä vastaan.

SANTRA. Meitä, meitä.

SANNA. Mutta jo sen Asariaksenkin päivät sitten on lopussa.

SANTRA. Ellei auteta miesparkaa.

SANNA. Mutta sen me teemme.

SANTRA. Yhdessä — jos se akka aikoo tänne jäädä.

SANNA. Se kai siinä on meininki.

SANTRA. Se kai, se kai.

SANNA. Mutta se ajetaan pellolle.

SANTRA. Yhdessä. Mutta nyt lähdetään.

SANNA. Ennenkuin ehtivät tulla.

SANTRA. Mutta me tullaan takaisin.

SANNA. Tullaan. Kahville tullaan.

SANTRA. Kun pyydettiin, niin tullaan.

SANNA. Uhallammekin.

SANTRA. Ja sovinnossa.

(Poistuvat samalla kertaa melkein käsitysten, mutta kiirehtien. Kotvan kuluttua tulevat KUSTAAVA MANSIKKA ja ASARIAS.)

KUSTAAVA *(laskien nyyttinsä pöydälle)*. Oh, hoh! Tässä sitä nyt ollaan.

ASARIAS. Tässä sitä ollaan, sanoi pässi, kun päätä paistettiin.

KUSTAAVA. Entiselläänhän täällä kaikki on. Mutta tyhjää sittenkin. Kätkytkin tyhjä.

ASARIAS. Tyhjä. Kaikki tyhjä.

KUSTAAVA. Kuullut olen, mihin surkeaan tilaan Asarias on joutunut. Kaikki olen kuullut.

ASARIAS. Surkeaan olen joutunut. Sen akkaväen tähden vain.

KUSTAAVA. Senpä sen. Eikös rovestillakaan käynti auttanut?

ASARIAS. Vielä mitä! Tänne tulivat taas,

KUSTAAVA. Ähäs! Mutta nyt tuln minäkin. Ja nyt täällä alkaa kohta toiselta näyttää. Ville minut toi.

ASARIAS. Niin näkyy tuoneen. Lainaksihan se lupasi.

KUSTAAVA. Vai lainaksi! Jään minä tänne pitemmäksi aikaa, jos tarvitaan. (*Alkaa kotiutua.*)

ASARIAS. Ellei kotona pahasti kaivata?

KUSTAAVA. Kaivatkoot! Jään uhallanikin, jään.

VILLE (*tulee*). No! Jokos täällä riidellään? (*Kättelee Asariasta.*) Terveeksi!

ASARIAS. Terveeks! Kukas täällä riitelisi?

KUSTAAVA. Kun Ville tuli, niin kyllä paikalla riitaa syntyy.

VILLE. Siinä sen kuulitte.

KUSTAAVA. Se kun pistää nokkansa joka paikkaan, mutta niin ei tee Asarias.

ASARIAS (*nöyrästi*). Ei.

VILLE. Ei tee, ei.

KUSTAAVA. Ville kun on aina kaikki tietävinään, vaikkei tiedä mitään.

VILLE. Mutta Asarias tietää kaikki?

ASARIAS (*nyökäyttää päätään*). Joo!

KUSTAAVA. Niin tietääkin. Eikä pistä nokkaansa joka paikkaan niinkuin Ville. Kotona se aina tuppautuu, aina tuppautuu muitten asioihin.

VILLE (*Asariakselle*). Siinä sen kuulit.

ASARIAS. Joo!

KUSTAAVA. Eikös olekin sillä paha tapa? Ja sillä lailla se sotkee Annin ja minun välit, niin että talossa aina piristään ja poristaan aamusta iltaan, aamusta iltaan.

VILLE (*Asariakselle*). On se sitten meidän talossa elämää.

ASARIAS. On se, on.

KUSTAAVA. Mutta täällä tulee toinen komento. Ja sen pidän minä yksin vai mitä, Asarias?

ASARIAS (*silmät pyöreinä ja kuin toisessa maailmassa*). Ihan yksin, ihan!

VILLE. Minä lupasin sinulle, Asarias, anoppini tosin vain lainaksi, mutta saanet pitää hänet kokonaan ja ainiaaksi, jos asiat niin vaativat.

KUSTAAVA. Se on minun asiani. Ja Villellä ei ole sen kanssa mitään tekemistä. Minä jään, jos tahdon, ja lähden, jos tahdon.

VILLE. Ja jos Asarias tahtoo.

ASARIAS. Joo!

KUSTAAVA. Niin juuri. Asarias ei riitele koskaan vastaan niinkuin Ville.

VILLE. Ehkäpä minä sitten tässä saan olla puhe-miehenä anopille ja Asariakselle, jos niin pas-saa?

KUSTAAVA. Mitä Asarias siihen sanoo?

ASARIAS. Minä olen Villelle sanonut, etten koskaan mene naimisiin.

KUSTAAVA. No, enpä sitten minäkään. Ja kyllä minä täältä muutkin heilat loitolla pidän.

ASARIAS (*hypähdellen mielihyvystä*). Olipas maailmassa ainakin yksi vaimoihminen, joka ei miehelle tuppaudu.

VILLE. Oli se nyt vahinko sentään!

KUSTAAVA. Vai vahinko? Mutta mitä tuo ymmärtää, mihin Kustaava Mansikka kelpaa? Ehkäpä Asarias sentään paremmin osaa minulle arvoa antaa kuin muut.

- ASARIAS. Koettaa pitää. Mutta saanen täällä minä toki vielä vieraille kahvia keittää?
- KUSTAAVA. Vielä mitä! Sen keitän kyllä minä, jahka joudan. Mutta ensin minun on käytävä katsomassa, kuinka lehmät, siat ja kanat voivat.
- ASARIAS. Eiköhän ne voi?
- VILLE. Anopista, näet, elukat ovat tärkeämpiä kuin me.
- KUSTAAVA. Niin ovatkin. Ja vaikka järjettömiä ovatkin, eivät ne semmoista peliä pidä kuin ihmiset. Siksipä niitä onkin ennen muita hoidettava.
- ASARIAS. Kah! Menkää sitten vain!
- KUSTAAVA. Vaikka en minä sillä sano, että Asarias olisi taloan huonosti hoitanut. (*Taputtaa Asariasta.*) En sano, en.
- VILLE. Näetsen, kuinka se on lipevä ja lienteä kuin silkki.
- KUSTAAVA (*tiuskaisten*). On se, kelle olla pitää. — Ja nyt minä menen. Mutta tulen kohta taas. (*Pyörähtää tuiskuna ulos.*)
- VILLE. No, mitenkäs sinua muori miellyttää?
- ASARIAS. Kyllä toit minulle apurin taloon! (*Alkaa sittenkin keittää kahvia.*)
- VILLE. Se on sitä sammakonmätiä, jota et ole ennen maistanut.
- ASARIAS. Eipä sitä joka lätäkössä semmoista taida löytyäkään.
- VILLE. Ei muualla kuin Vehmasmäellä. Ja siksipä sitä herkkuna sinulle maistiaisiksi toinkin.
- ASARIAS. Kyllä saat viedä sen samalla kyydillä takaisin.
- VILLE. Säälihän edes Annia!

ASARIAS. Säälistäähän sitä, mutta eihän se Kustaava Mansikka ennen ollut tällöinen kipakka.

VILLE. Mutta semmoinen se nyt on.

ASARIAS. On se sitten elämää sinullakin talossasi.

VILLE. Ettei taida sinun enää kateeksi käydä, vai?

ASARIAS. Muistatkos, Ville, mitä se meidän rovasti tästä maailmasta kerran saarnassaan sanoi?

VILLE. On se monta totuuden sanaa sanonut. Mitäs sinä —?

ASARIAS. Tämä maailma, sanoi, on kuin kanan p...a¹ toinen puoli on musta, toinen — valkoinen.

VILLE. Totta on.

ASARIAS. Totta.

VILLE. Miltä puolin milloinkin katselee.

ASARIAS. Mutta eipäs sitä ymmärrä oikein kukaan ennenkuin on joutunut naimisiin.

VILLE. Aatamipa ymmärsi. Ei saanut anoppia taloonsa.

ASARIAS. Ei saanut, ei. Mutta eipäs silloin ollut maailmassakaan kuin yksi ainoa naimahullu akka.

VILLE. Onkos Sannalla ja Santralla muuten äitinsä vielä elossa?

ASARIAS. Eipä taida olla.

VILLE. Ehkäpä sittenkin heistä jommankumman ottaisit? Et saisi anoppia ja pääsisit varmasti toisesta heistä eroon.

ASARIAS. Kuule, Ville! Älä johdata minua huonoille teille! Olen jo kaikki maailman ihanuudet nähnyt ja sen makeudet maistanut. Nyt kaipaain vain rauhaa, ja sen sinä lupasit minulle anoppisi avulla

¹ Tämä sana voidaan esittäessä korvata rykäisyllä ja nännyrpistyksellä.

hankkia. Mutta nytpä sinä tässä ryhdytkin kiusanteekoon.

VILLE. Enkä ryhdy. Anoppinihan toin niinkuin lupasin, ja tänne hän jää, niinkuin kuulit. Ja kyllä hän tehtävänsäkin tekee, niin että tulet olemaan tyytyväinen.

ASARIAS. Tyytyväisenä tulen kuolemaan, mutta hautajaislehmän saat sinä rovastille viedä.

VILLE. Jo minä sitten mieluummin vien muorin täältä pois.

ASARIAS. Jos se vain enää lähtee?

VILLE. Aja pellolle! Sinähän olet isäntä talossa. Etkä lain mukaan ole velvollinen toisen anoppia elättämään.

ASARIAS. Vai on se sillä viisiä?

VILLE. On se.

ASARIAS. Olet sinä, Ville, sitten sama lainoppinut kuin ennenkin.

VILLE. Tämän parakrahvin minä kuitenkin opin vasta, kun sain anopin niskoilleni. Vahingosta viisastuu, vaikka usein liian myöhään.

ASARIAS. Hyvä, että minä siitä vielä ajoissa sain esimakua leskimiehenä.

VILLE. Sitähän minä sinulle oikein kouraantuntuvasti tahdoin toimittaakin. — Mutta nyt minä lähden vähän Heiskalassa käymään. Vien kun vienkin muorin pois, ellei hän sinulle kelpaa. Mutta maltahan toki koettaa.

ASARIAS. No, jos sillä pääsen.

VILLE. Pääset, pääset.

ASARIAS. Ettet vain narraa?

VILLE. Enkä narraa.

ASARIAS. Tulet varmasti takaisin?

VILLE. Takaisin tulen.

ASARIAS. Ja viet pois?

VILLE. Nostetaan yhdessä kärryille.

ASARIAS. Tuohon käteen!

VILLE. Tuohon! (*Paiskaavat kättä.*) Ja hyvästi nyt siksi. (*Menee.*)

ASARIAS (*nostaa kahvipannun tulelta, haukottelee, laittaa penkille pääalusen ja käy siihen selälleen loikomaan*). Kylläpä raukaiseekin. — Ojasta taisin joutua allikkoon. — On tämä elämää, on.

KUSTAAVA (*tulee*). Vai levolle se kävi? No lepää vain! Minä tässä puuhailen sillä välin.

ASARIAS (*kuorsahtaa*).

KUSTAAVA. Ähäs! Oikein tupa tärisee.

ASARIAS (*kuorsaa jälleen*).

KUSTAAVA. Tuotal! Keittipäs se kahvin, vaikka kielsin.

ASARIAS (*herää ja kiepsahtaa ylös*). Mitä?

KUSTAAVA. Mitäkö? Kahvin keitti, sanoin, vaikka kielsin.

ASARIAS (*haukotellen*). Keitin. Vieraita kun on ja toisia tulee.

KUSTAAVA (*kädet puuskassa*). Keitä tulee? Villehän lähti hyväksi lykyksi pois.

ASARIAS. Mutta toisia tulee. Kahville on kutsuttu.

KUSTAAVA (*Asariaksen edessä kuin edellä*). Antaa jo kuulua, kutka?

ASARIAS. Nepä ne — morsiamet.

KUSTAAVA. Vai ne?

ASARIAS. Ne.

KUSTAAVA. Ja oikein ovat kutsutut?

ASARIAS. Oikein.

KUSTAAVA. Jo sitten syntyy rieska.

ASARIAS. Jo sen arvaa, kun Kustaava Mansikka on leipomassa.

KUSTAAVA. Niin. Kyllä minä näytän heille sekä kypsät että raa'at. (*Ikkunan takaa alkaa kuulua virren veisuuta: »Jo joutui armas aika» — SANNA ja SANTRA yhdessä laulamassa.*)

ASARIAS. Siinä! Siinä ovatkin jo!

KUSTAAVA. Vai siinä ne satakielet ovat?

ASARIAS. Siinä. Ja yhdessä visertelevätkin. Pyydänpökö jo vieraat tupaan?

KUSTAAVA. Isännän kai se on tehtävä, joka ne on kutsunutkin tulemaan.

ASARIAS. No, todenperään nyt »jo joutui armas aika». (*Menee ulos.*)

SANNA ja SANTRA (*taukoavat laulamasta ja tulevat kotvan kuluttua tupaan ASARIAKSEN avatessa heille oven ja jäädessä itse ulos.*)

KUSTAAVA (*seisoo pöydän puolella selin heitä kohti eikä ole huomaavinaanakaan heidän tuloaan.*)

SANNA ja SANTRA (*menevät tervehtimättä ja samoin olevinaan Kustaavaa huomaamatta vasemmanpuoleiselle lavitsalle istumaan, hiljakseen rupatellen ja naureskellen keskenään.*)

KUSTAAVA (*joka on koettanut hillitä itseään ja syrjäsilmillä silloin tällöin vilkaissut heihin, kääntyy äkkiä*). Kas, vieraitahan täällä onkin!

SANNA ja SANTRA (*yhtaikaa*). Talon tuttavია vain ja kutsuttuja ollaan.

KUSTAAVA. Kuka lienee kutsunut, mutta en minä.

SANNA. Isäntäpä itse.

SANTRA. Itse talon isäntä, niin.

KUSTAAVA. Mutta en minä.

SANNA (*vilkaisten Santraan ja nauraen*). Ei ole tietty talossa nyt jo emäntää olevan.

SANTRA (*samoin Sannaan päin*). Eikä ole tiedetty tulevankaan.

KUSTAAVA. Mutta nyt tiedätte ja kohta saatte kuulla enemmän.

SANNA. Mistäs kaukaa vieras sitten on?

SANTRA. Niin mistäs kaukaa emäntä on?

KUSTAAVA. No, ellette te minua tunne, tunnen minä ainakin hyvin vieraat ja kysymättänikin.

SANNA. Olemmehan sitä mekin kirkonkirjoissa.

SANTRA. Siellähän nimemme on, niin.

KUSTAAVA. Ja sitäpaitsi jokaisen suussa.

SANNA (*naurahtaen*). Eihän pahoista ihmisistä kannata koskaan puhuakaan.

SANTRA. Nehän aina vain parempiaan parjaavat.

KUSTAAVA (*on pakahtua kiukusta, mutta hillitsee vielä itseään*). Niin tekevät. Vasten silmiä sylkevät.

SANNA ja SANTRA (*vain-nauraa tirskuvat keskenään Kustaavan kiukulle.*)

KUSTAAVA. Jo minä nyt ne tämän talon tuttavat tunnen, jo tunnen, jo.

SANNA ja SANTRA (*rupattelevat vain nauraen keskenään ja vilkaisten Kustaavaan päin*).

KUSTAAVA. Voi sun Herran pieksut, sitä Asarias parkaa! Jo se todellakin on piehkinään joutunut, jo, on joutunut jo. (*Sannalle ja Santralle.*) Ei näy tulevan isäntä takaisin. Sitten jää kahvikin juomatta.

SANNA. Eiköpähän tule, kun on juomaan kutsunut.

SANTRA. Eikäpä meillä tässä mitään kiirettä ole.

- KUSTAAVA. Vai ei? Mutta saadaan nähdä, että juomatta se jää.
- SANNA. Kah! Osataanhan sitä mekin kahvia keittää.
- SANTRA. Ja kuppeihin kaataa.
- SANNA. Ja juoda.
- SANTRA. Ilman isäntääkin.
- KUSTAAVA (*polkien jalkaa kiukusta*). Jessus sentään! Pidättekö suunne kiinni jo?!
- SANNA. Kukas meitä kääsee?
- KUSTAAVA. Minä, — minä käsen.
- SANNA. Mikäs käskijä te tässä talossa olette?
- SANTRA. Niin, emme ole ennen tuota ääntä kuulleet.
- KUSTAAVA. Mutta nyt kuulette.
- SANNA. Yhtä hyviä olemme sitten mekin.
- SANTRA. Niin olemme.
- KUSTAAVA. Sepäs nähdään. Tänne olette tunkeutuneet, mutta pois on käsketty ja rovastin sanalla lisäksi. Kyllä sen koko pitäjä jo tietää, mitä kuta-leita olette.
- SANNA ja SANTRA (*hypähtävät molemmat samalla kertaa pystyyn*).
- SANNA. Mitä sanoit, senkin —
- SANTRA. Niin, sanoopa vielä kerran!
- KUSTAAVA. Sanoin minkä sanoin. Ja riittää se kuultuna yhdenkin kerran.
- SANNA. Sama lutus olet sitten itsekin. Rovastin käskystä voit tulla pois ajetuksi sinäkin, kun kenenkään pyytämättä olet tänne tuppautunut ihmisten kiusaksi.
- SANTRA. Niin juuri.

KUSTAAVA. Tukitteko jo valheittenne leipälaukun?
Pyydetty tänne olen ja emännäksi olen tullut.
Kuulitteko sen nyt?

SANNA. Ha-ha-hah-hah-hah-hah-haa! (*Nauraa ihan katketakseen.*) Vai emnnäksi pyydetty?!

SANTRA (*samoin*). Hi-hi-hi-hi-hi-hi-hi-hi-hi! Vai pyydetty emännäksi?!

KUSTAAVA. Vieläpä teidän harmiksenne, niin.

SANNA. Ja ehkäpä vihittäväksikin viedään, ho-ho-ho-ho?!

SANTRA. Ihan lailliseksi, hä-hä-hä?!

KUSTAAVA. Vaikkapa niinkin, vaikkapa niinkin.

SANNA ja SANTRA (*nauravat jälleen*).

KUSTAAVA. Ettekö pääse siitä jo räkättämästä?
Ulos jo, taikka minä — (*Sieppaa luudan käsiinsä.*)

SANNA ja SANTRA (*vetäytyvät, edelleen nauraen, ovensuuhun päin*).

SANNA. Vai tuo se vihille —? Ja rovastin luo pappilaan? Ha-ha-ha!

SANTRA. Ja Pölläsen emännäksi, hi-hi-hi!

KUSTAAVA. Niin juuri. Ja tässä minä sen emännän teille heti näytän. Tuossa! (*Lennättää luudan ovea kohti.*) Ulos, senkin pakanat! Ulos! Pellolle! Ulos!

SANNA (*uhmaten*). Mekö ulos?!

SANTRA. Ei ole vieras meitä ennenkään talosta ulos ajanut.

SANNA. Ei ole. Eikä pellolle saanut.

SANTRA. Vieraiksi ollaan pyydetty.

KUSTAAVA (*ottaa hiilikoukun*). Mutta Kustaava Mansikka ajaa ja ajetuksi saa. Ulos! Ulos!

SANNA. Vai tappelemaan rupeat?!

- SANTRA. Auttakaa, hyvät ihmiset! Se tappaal
(*Piiloutuvat toistensa taakse.*)
- KUSTAAVA. Ulos sitten jo!
- SANNA. Se tappaal. Auttakaa! (*Sieppaa saavista kousikan ja paiskaa sillä vettä vasten Kustaavaa.*)
Tuossa saat, senkin lohikäärmel!
- SANTRA. Belsebubin emäntä!
- SANNA ja SANTRA (*juoksevat huutaen ja itkien ulos.*)
- KUSTAAVA (*heittää hiilikoukun heidän peräänsä.*)
Tptyil! Senkin hiiden retkaleet! Pääsittekö tiehenne sittenkin! (*Aukaisee oven ja huutaa ulos.*)
Viimeisen kerran tässä talossa kävitte, muistakaa se! (*Palaa tupaan.*) Hyi! Oikein vari tuli. Mutta lähtivätäs. (*Katsoo vielä ikkunaan.*) Läävän taakse löytystävät.
- ASARIAS (*tulee arasti sisään*). Uskallankohan enää minäkään...?
- KUSTAAVA. Ja miksei uskaltaisi?! Poispahan lähtivät. Eivätkä takaisin tule.
- ASARIAS. Kuulin. Kaikki kuulin — tuolla tupakamarissa olin. Oli täällä elämä ihan kuin hulluuhuoneessa.
- KUSTAAVA. Hulluja ovat. Ihan päähkähulluja. Sen näin nyt itse. Hyvä, että Asarias niistä nyt pääsi.
- ASARIAS. Jokohan todellakin pääsin rauhaan.
- KUSTAAVA. Jo. Ainakin niin kauaksi kuin minä olen talossa.
- ASARIAS (*masentuneena*). Jo sitten tuli rauhall!
- KUSTAAVA. Mitäs Asarias sillä meinaa? Etteikö minun tähteni saa rauhaa?
- ASARIAS. Meinaan, mitä meinaan! Vaikkapa, että takaisin tulevat sittenkin.
- KUSTAAVA. Minunko tähteni nyt?

ASARIAS. Kuka sen tietää, kenen?!

KUSTAAVA. Jo nyt ymmärrän. Pois tahtoo minut ajaa. Ihan pellolle ajaa.

ASARIAS. Ei. Jääkää, hyvä ihminen, jääkää! Ei tähän taloon enää rauha palaa, ennenkuin minä täältä lähden. Siksipä minä lähdenkin ja pian.

KUSTAAVA. Hyväinen aika! Mikä nyt sitten on tullut? Ettäkö Asarias minut tänne yksin jättäisi?

ASARIAS. Yksin jätän, ihan yksin.

KUSTAAVA. Ja minne sitten matka pitää?

ASARIAS. Vielä häntä kysyy? Hirteenhän olen jo kauan meinannut. Ja nyt siitä tulee tosi. Muu ei auta.

KUSTAAVA. Siitä ei tule mitään. Siitä minä kyllä huolen pidän.

ASARIAS. Ei nuorat kesken loppu.

KUSTAAVA. Hullut ne vain hirttavat itsensä, ei muut.

ASARIAS. En suinkaan minä enää viisaan kirjoissa olekaan. Mutta jos siltä näytän, niin lähdenpähän sitten Amerikkaan.

KUSTAAVA. Kukas siinä seurakunnassa on kirkk'herrana?

ASARIAS. Kukako? Vasta kuuluvat siellä vaali-saarnaa saarnaavan.

KUSTAAVA. No, ei siihen pitäjään sitten karkulaisia päästetä. Rajalta takaisin käännyttävät.

ASARIAS (*kiivastuen*). Vai ei päästetä?!

KUSTAAVA. Ei päästetä. Ei päästetä Asariasta minnekään.

ASARIAS (*kimmahtaen ylös*). No, jos ei muualle päästetä, niin minä lähden Vehmasmäelle vaikkapa Villen anopiksi,

KUSTAAVA. Hyvä ihme! Ei saa nyt Asarias tuolla lailla suuttua.

ASARIAS. Enkö saa? Enkö saa omassa talossani enää suuttuakaan? Kun en saa rauhaa, niin saanen toki suuttua? Ja suutun niin, että lasit säpäleiksi sären. Niin teen. Kaikki sären. Ja sitten kuolen. Vai eikö enää saa kuollakaan? Eikö ole minulle enää miehenpituista paikkaa tämän pitäjän hautuumaan peräkulmallakaan? (*Takoo nyrkeillään päätään kasvot itkusta väentyneinä.*)

KUSTAAVA. Hyvä isä sentään! Ihan se todenperään hulluksi tulee. (*Hätääntyneenä.*) Ja Villekin on poissa. Jospa kohta joutuisi takaisin! — Ei saa, Asarias! Ei saa hullutella!

ASARIAS. Hullutella?! Hullutellako?! Ei hullu hulluttele. Hullu on hullu. Hulluksi olen jo tullut. Teidän kaikkien tähden olen tullut hulluksi. Ja ellette tekin täältä lähde, niin lähetän Sannan ja Santran tänne uudelleen. Apuun heidät huudan, että saatte keskenänne tapella niin, että tukka pölyää. Kuulitteko sen? Kuulitteko, te maailman vitsaus ja maan vaiva, te kolerat ja ruttotaudit ja Ekyptin hämähäkit, jotka miesten hännässä hyppelite ja kenokauloina keikutte? Kuulitteko?! Kuulitteko sen?! (*Ajaa, nyrkkiään heristäen Kustaavan silmien edessä, hänet ulos tuvasta.*)

KUSTAAVA (*perääntyy, silmiään suojellen, ulos.*)
Herra siunaa! Herra siunaa! Kuulen! Kuulen!
Hulluksi se on tullut! Hulluksi on tullut!

ASARIAS (*jää yksin ovelle, tulee takaisin ja heittäytyy itkien suulleen lavitsalle.*)

- 14
- VILLE (*tulee kotvan kuluttua sisään*). Mitä hittoa? Ihanko mies itkee?
- ASARIAS (*kiepsahtaa ylös*). Kuule, Ville! Olenko minä hullu vai viisas?
- VILLE. Viisaana miehenähän minä sinua aina tähän asti olen pitänyt.
- ASARIAS. Sitten saat viedä anoppisi pois. En tarvitse häntä enää.
- VILLE. Sepä ikävää minulle. Luulin, että teistä tulisi hyvät ystävät, ehkäpä hyvin läheiset sukulaisetkin.
- ASARIAS. Mutta nyt en huoli hänestä lautasen nuolijaksikaan. Vie kotiin vain!
- VILLE. Mutta ellei se heittiö lähde? Itsehän sitä pelkäsit. Ja minä luulen, että se nyt on sinuun ja tähän taloon kovin mieltynyt, kun täällä saa mellastella kuin kotonaan konsanaan.
- ASARIAS. Mutta sitäpä minä nyt en salli, en. (*Kiukkuisesti.*) Enkä kestä, en päivää, en tuntiakaan enää.
- VILLE. No, no! Älä hätäile, älä hätäile! Nostetaan kärryille, nostetaan.
- ASARIAS. On minulla parempikin keino. Kutsutan tänne sekä Sannan että Santran ja nain molemmat. Kaipa se silloin lähtee.
- VILLE. Äläs! Vai sinnepäin se nyt sitten kääntyy.
- ASARIAS. Kääntyy. Ja sinut haastatan yhdessä heidän kanssaan oikeuteen. Sanna, kuulemma, onkin jo sinulle haasteen ottanut.
- VILLE. Sitä juttua en pelkää. Saatte nahkapäätöksen, mutta lisäksi sakkoja oikeuden väärinkäyttämistä.

ASARIAS. Häh?

VILLE. Niin juuri.

ASARIAS. Senkin Juutas! Omaa etuasi, näemmä, oletkin sitten koko ajan ajanut.

VILLE. Niinhän sinäkin. Niinhän ihminen aina tekee.

ASARIAS (*rukoillen*): Kuules, Ville! Vie Kustaava Mansikka sitten pois! Vie pois!

VILLE. Anninko kiusaksi?

ASARIAS. Ei auta. Eihän Anni minunkaan kuolemaani halunne?

VILLE. Missäs se muori nyt sitten on?

ASARIAS. Ulos kai lähti vilvoittelemaan. Ehkäpä on kaivoon jo hypännyt, niin tuli täällä sisällä vari. (*Ulkoa kuuluu Kustaavan huutoa.*)

ASARIAS. Tuota! Siellähän se on.

VILLE. Vielä heittiö elää! (*Katsoo ikkunaan.*) Juoksee kuin hullu tänne päin.

ASARIAS (*katselee myös ulos*). Hulluksi kai on jo sekin vaivainen tässä talossa tullut. (*Menee ovelle, josta huutaa.*) Mikäs hätä nyt on?

KUSTAAVA (*tulee juosten ja läähättäen sisään*). Senkin pa-pa-pa-pa-pakanat. Senkin pa-pa-pa-pa-pakanat!

ASARIAS. Kutka? Kutka?

VILLE. Mitkä pa-pa-pa-pa-pakanat?

KUSTAAVA (*katkonaisesti*). Kun en saa he-henkeä kä-käymään. (*Istuutuu penkille ja painelee molemmin käsin sydäntään.*) En saa sa-sa-sa-sanaa su-su-su-su-su-suus-suuuuustani.

VILLE. Kah! Tuleehan sitä sieltä.

ASARIAS. Tulee jo. Mitkä pakanat?

KUSTAAVA (*edelleen katkonaisesti ja läähättäen*). Ne, ne helkkarin lu-lu-lu-lu-luntut, Sanna ja Santra,

Ne Paapelin lohikäärmeet. K-ki-ki-ki-kivittämään ru-ru-ru-rupesivat. Kivillä heittelivät minua sieltä läävän takaa.

VILLE. Eivätpäs osuneet!

KUSTAAVA. Eivät, eivät osuneet.

ASARIAS. Eivät näy osuneen.

VILLE. Olipas se hy..., va... vahinko, hyvä vahinko!

KUSTAAVA. Häh? (*Kiepsahtaa glös.*) Vahinkoko? Sanoitko vahinko?

VILLE. Sanoinko minä? Hyvähän, minä sanoin. Vaikka vahingossahan minä niin sanoin.

KUSTAAVA. Uhallasipa, tahallasipas sinä sen sanoit.

VILLE. Hyvä, hyvä sitten. Vahingossahan minä sen niin sanoin.

ASARIAS. Älkää nyt enää riidelkö! Eihän tässä enää ole mitään hätää.

KUSTAAVA. Vai ei? Kun henki viedään!

ASARIAS. Kustaava lepää nyt tuossa ja on ihan rauhassa!

KUSTAAVA. Minäkö täällä voisin rauhassa olla? En koskaan.

ASARIAS. Eiköhän ne nyt pysy loitolla, kun hiilikoukulla täältä ulos kyörättiin?

VILLE. Ja kaipa nekin anopilta jonkun kiven kinttuunsa saivat?

KUSTAAVA (*hyvillä mielin*). Saivat kun saivatkin. Mitenkäs muuten? Ja pahasti älähtivätkin. Toinen ontuen, toinen päättään pidellen pois juoksivat.

ASARIAS. Jo ne sitten pysyvät poissa.

VILLE. Onnistuipa anoppi toimeensa sitten.

KUSTAAVA. Poissa pysyvät, koskapa hautausvirttä alkoivat veisata.

ASARIAS. Kyllä ne sitten —!

VILLE. Taitaa se sitten olla ikuisen lähdön merkkil

KUSTAAVA. On. Mutta pois lähdetään nyt mekin Ville.

VILLE (*kynsien korvallistaan*). Ihanko todenperään lähдете?

ASARIAS (*iloisena hypähdellen*). Ihanko todenperään?! Olisi se ollut kuitenkin ensin kahvi juotava!

KUSTAAVA. Enkä huoli. Täytyy lähteä. Pian, Ville, nyt! (*Tekee lähtöä.*)

VILLE (*Asariakselle*). Saat juoda yksin. Ei nyt kahvi maistu.

ASARIAS. Nythän se vasta maistuu.

KUSTAAVA (*kätellen*). Hyvästi nyt vain!

ASARIAS. Kiitoksia sitten vain käymästä! Ja terveisiä Vehmasmäelle!

KUSTAAVA (*kiireesti*). Hyvästil Hyvästil (*Poistuu nopeasti.*)

VILLE (*kätellen Asariasta*). Sinäpä se nyt sitten onnenpoika oletkin. Hyvästi vain!

ASARIAS. No! Terveisiä Annille! Ja kiitoksia kaikesta!

VILLE. Ei kestä kiittää. (*Aikoo mennä.*)

ASARIAS. Kuulehan, Ville!

VILLE (*kääntyy ovelle*). Mitä vielä?

ASARIAS. Pitäähän sinun sentään saada palkinto vaivoistasi.

VILLE. No?! Eihän tuo haittaa. Mitäs sinulla on antaa?

ASARIAS (*ottaa naulasta hirttonuoran, jonka tarjoo Villelle*). Ota tämä! Ehkäpä se nyt sinulle kelpaa siellä Vehmasmäellä.

VILLE (*sieppaa Asariakselta nuoran ja viskaa penkin alle*). Tuossal Sen saat pitää itse. Minä kyllä ilmankin tulen toimeen. (*Poistuu.*)

ASARIAS. Joutaa se sitten siellä minunkin puolestani olemaan — vaikkapa muistona.

183. *Selja*, Lammias kaivossa. 1-n. huvinäyt., 4 h. 2. painos. 4 mk.
 185. *Alpi*, Turkki tulee! 1-n. huvinäyt., 5 h. 2. painos. 4 mk.
 * 190. *Halme*, Aamukellot. 1-n. yhteiskunnanäyt., 7 h. 2: 50.
 191. *Sarakorpi*, Kolmen Jussin naimahommat. 3-n. hn., 9 h. 4 mk.
 193. *Luomanen*, Tätiväkeä. 1-näyt. pila, 6 h. 2. painos. 3 mk.
 195. *Jääskeläinen*, Kun naiset miehistyvät. 1-n., 9 h. 2. painos. 3 mk.
 196. *Voikoski*, Akkavalta. 1-n huvinäyt., 5 h. 3. painos. 4 mk.
 197. *Luomanen*, Lauvantai-ilta. 1-n. pila, 10 h. 2. painos. 5 mk.
 198. *Luomanen*, Kun kyöpelinkellot ne soivat. 1-n. huvin., 10 h. 5 mk.
 199. *Luomanen*, Emännän salaisuudet. 1-n. huvin., 5 h. 2. p. 3 mk.
 200. *Alpi*, Rantalaassa. 3-n. kansannäyt., 11 h. 3. painos. 4 mk.
 201. *Jääskeläinen*, Miljoona-arpa. 1-n. huvinäyt., 3 h. 2. painos. 1: 50.
 * 202. *Halme*, Purimossa. 5-näyt., 16 h. 3. painos. 6 mk.
 * 203. *Halme*, Murtuneita. 4-näyt. draama, 6 h. 5. painos. 8 mk.
 204. *Vuorttalo*, Junassa. 1-n. huvinäyt., 14 h. 3 mk.
 * 205. *Alpi*, Väkevämmän tiellä. 3-n. murhenäyt., 8 h. 3. painos. 5 mk.
 207. *Tolonen*, Voi teitä kelvottomat! 3-n., 12 h. 2. painos. 5 mk.
 208. *Wuorelainen*, Talouskoulussa. 1-n. pila, 10 h. 3. painos. 4 mk.
 209. *Selja*, Siemenperunat. 1-n. huvinäyt., 3 h. 2. painos. 3 mk.
 * 210. *Halme*, Kosken tarina. 3-n., 8 h. 2. painos. 4 mk.
 * 211. *Halme*, Mestari Garp. 1-n., 6 h. 2. painos. 2 mk.
 * 212. *Halme*, Egyptin pimeys. 3-n., 11 h. 3. painos. 6 mk.
 * 213. *Halme*, Esa Pöllönkorpi. 3-n., 9 h. 3. painos. 4 mk.
 * 214. *Halme*, Pöllönkorven naamiaisyo. 3-n., 8 h. 2. painos. 4 mk.
 * 215. *Halme*, Kaksintaistelu. 3-n., 8 h. 2. painos. 4 mk.
 216. *Halme*, Seuranäyttämöopas. 4. painos. 6 mk.
 * 217. *Halme*, Nainen sen tietää. 3-n., 3 h. 4 mk.
 218. *Saarenmaa*, Kyllikki ja Lemminkäinen. 2-n., 5 h. 2 mk.
 219. *Saarenmaa*, Ilmarinen ja Pohjolan nuorempi neito. 2-n., 14 h. 3 mk.
 220. *Saarenmaa*, Aino. 2-näyt. Kalevala-näytelmä, 9 h. 3 mk.
 221. *Saarenmaa*, Juhannuksena. 2-näyt. kansannäytelmä, 11 h. 3 mk.
 * 222. *Halme*, Kuningas Teivas, Pirkkalan valtias. 4-n., 5 h. 5 mk.
 223. *Kosonen*, Sovinto-jako. 1-n. huvinäyt., 11 h. 3 mk.
 224. *Kosonen*, Herra puheenjohtaja. 3-n. huvinäyt., 13 h. 6 mk.
 225. *Kaste*, Vuoroin vieraisa. 1-n. pila, 6 h. 3 mk.
 * 226. *Kyömaa*, Kolmiliitto. 1-n., Kotimaiseksi Viikoksi. 6 h. 4 mk.
 227. *Kosonen*, Aviomiehen osa. 3-näyt. ilveily, 13 h. 5 mk.
 228. *Kosonen*, Lepokoti Rauba. 1-näyt. pila, 7 h. 3 mk.
 229. *Kosonen*, Kasarmin pihalla. 1-näyt. pila, 4 h. 4 mk.
 230. *Halme*, Harjoitushetki Himpullassa. 1-n. pila, 6 h. 2. p. 5 mk.
 231. *Pihlaja*, Valheen kengillä. 3-näyt. ilveily., 9 h. 5 mk.
 232. *Kosonen*, Valkea uhri. 2-n. isänm., 5 h. 2. painos. 6 mk.
 * 233. *Halme*, Korpi nukkuu. 1-n., 8 h. 2. painos. 4 mk.
 * 234. *Halme*, Korpi herää. 1-n., 6 h. 2. painos. 4 mk.
 * 235. *Halme*, Korpi nousee. 1-n., 7 h., 2. painos. 4 mk.
 * 236. *Halme*, Korpi liikkuu. 1-n., 7 h. 2. painos. 4 mk.
 237. *Kainulainen*, Umpullan urheilijat. 2-n. huvinäyt., 10 h. 4 mk.
 238. *Korpihinna*, Punaiset housut. 3-näyt. ilveily, 9 h. 2. painos. 8 mk.
 * 239. *Wuori*, Korkea oikeus istuu. 1-n. ilveily, 12 h. 4. painos. 4 mk.
 * 240. *Wuori*, Vuoksen varrella. 1-n. kansannäyt., 7 h. 2. painos. 6 mk.
 * 241. *Wuori*, Valekuollut. 3-näyt. ilveily, 6 h. 2. painos. 8 mk.
 * 242. *Wuori*, Pappilan tuvassa. 1-näyt. huvin., 6 h. 5. painos. 5 mk.
 * 243. *Wuori*, Veri on vettä sakeampi. 2-näyt., 6 h. 2. painos. 7 mk.
 * 244. *Wuori*, Savon sydämessä. 3-n. huvinäyt., 10 h. 8. painos. 8 mk.
 * 245. *Wuori*, Ryöstö. 5-näyt. näytelmä, 16 h. 3. painos. 7 mk.
 * 246. *Wuori*, Nahkapoikia. 4-näyt. kansannäyt., 16 h. 2. painos. 8 mk.
 * 247. *Alpi*, Uhrilammas. 1-näyt. huvinäytelmä, 4 h. 5 mk.
 * 248. *Bergroth*, Oikea morsian. Palkittu 2-n., 5 h. 8 mk.

- * 249. *Virvaueli*, Varastettu polkupyörä. Palkittu 3-n., 6 h. 8 mk.
 * 250. *Salminen*, Eräänä yönä... Palkittu 3-n., 6 h. 8 mk.
 * 251. *Voipio*, Elämä elämästä. Palkittu 1-n., 7 h. 8 mk.
 * 252. *Sahlstén*, Kansan ystävä. Palkittu 2-n. näyt., 8 h. 8 mk.
 253. *Roos*, Inkerin kesäloma. 3-n. huvinäyt., 9 h. 8 mk.
 254. *Roos*, Pyhäaamu Anttilan pihalla. 1-n., 7 h. 5 mk.
 255. *Laurila*, Ennen saunaa. 1-n. huvinäyt., 6 h. 5 mk.
 256. *Pelkonen*, Fordi. 1-n. huvinäyt., 4 henkilöä. 5 mk.
 257. *Pelkonen*, Maalainen markkinoilla. 1-n. huvinäyt., 5 h. 5 mk.
 * 258. *Kainulainen*, Renk' Kallen urotöy. 3-n. huvin., 5 h. 10 mk.
 259. *Kainulainen*, Yön ritari. 3-n. näyt., 6 henkilöä. 10 mk.
 * 260. *Walakorpi*, Kaltevalla pinnalla. 3-n. kansann., 6 h. 10 mk.
 261. *Visuri*, Perjantai 13 päivä. 1-n. suojelusk.-n., 7 h. 5 mk.
 262. *Pekkarinen*, Polkkatukka. 1-n. huvinäytelmä, 5 h. 6 mk.
 263. *Halonen*, Poliittikkaa ja taktiikkaa. 1-n. ilveily, 6 h. 5 mk.
 264. *Haapanen*, Niin kävi kuin pitikin. 1-n. näyt., 7 h. 6 mk.
 265. *Pekuriinen*, Viidenkymmenen villitys. 1-n. pila, 5 h. 5 mk.
 266. *Risku*, Sittenpä sen näkee. 2-n. kansannäyt., 8 h. 6 mk.
 267. *Selja*, Vihkimäleninki. 2-n. näytelmä, 6 h. 6 mk.
 268. *Simelius*, Tunnustus. 1-n. näytelmä, 5 henkilöä. 5 mk.
 269. *Puljava*, Kosioretki. 1-n. huvinäyt., 4 h. 5 mk.
 270. *Kuusikko*, Aavasaksalla. 1-n. kansannäyt., 10 h. 8 mk.
 271. *Halonen*, Mariana. 1-n. näytelmä, 4 henkilöä, 5 mk.
 272. *Pausama*, Sulhaset. 1-n. huvinäyt., 7 henk. 5 mk.
 273. *Atra*, Huvitoimikunnan huolia. 1-n. pila, 9 h. 6 mk.
 274. *Kotkanpää*, Isäntien markkinamatka. 2-n. hn., 17 h. 7 mk.
 275. *Pelkonen*, Salapoliisi. 1-n. pila, 4 henk. 5 mk.
 276. *Höylä*, Hän ja hänen pehtoorinsa. 2-n., 5 h. 6 mk.
 277. *Siirilä*, Se suomalainen sisu. 1-n. ilveily, 6 h. 2. p. 6 mk.
 278. *Sahlstén*, Väärillä keinoilla. 2-n. kansann., 10 h. 7 mk.
 279. *Pelkonen*, Kohtalon sormi. 1-näyt. pila, 4 henk. 5 mk.
 280. *Selja*, Äiti kulta. 2-näyt. näytelmä, 5 henkilöä. 5 mk.
 281. *Ahola*, Ilvesojan Joosen kasvatit. 2-näyt., 6 h. 6 mk.
 282. *Sjöman*, Luonnonparantolassa. 3-n. huvinäyt., 10 h. 7 mk.
 283. *Nieminen*, Umpimähkään. 3-n. huvinäyt., 9 henk. 8 mk.
 284. *Sahlstén*, Serkku. 3-n. huvinäyt., 8 henk. 9 mk.
 285. *Pellinen*, Kuuromykkä täti. 2-n. huvinäyt., 5 h. 6 mk.
 286. *Vouttlainen*, Kadonnut testamentti. 2-n., 5 henk. 5 mk.
 287. *Hästesko*, Reilut pelkurit. 1-n. näyt., 9 henk. 6 mk.
 288. *Anttila*, Sama vanha juttu. 1-n. pila, 5 henk. 5 mk.
 * 289. *Halme*, Onnen veräjä. 3-näyt. huvinäyt., 6 h. 8 mk.
 290. *Wammaskoski*, Vaihdettu morsian. 2-n. hn., 5 h. 6 mk.
 291. *Pellinen*, Hukkaantunut seteli. 1-n., 5 h. 6 mk.
 292. *Palmroth*, «Kuulkaas, Bakkelin!» 3-n. farssi, 8 h. 10 mk.
 * 293. *Halme*, Kaksi lupausta. 3-näyt., 6 henk. 10 mk.
 294. *Rissanen*, Hevosnimi. 1-näyt. ilveily, 7 henk. 8 mk.
 295. *Pellinen*, Tuurin pojat. 2-näyt. huvinäytelmä, 8 henk. 8 mk.
 296. *Karila*, Tieteen tyranni. 1-n. jännitys näyt., 5 henk. 8 mk.
 297. *Kittelä*, «Merkkimies». 1-näyt. pila, 7 henk. 5 mk.
 298. *Walakorpi*, Kilpakosinta. 1-näyt. huvinäyt., 7 henk. 7 mk.
 299. *Kaipainen*, Kutomakoulussa. 2-näyt. huvinäyt., 5 henk. 6 mk.
 300. *Sjöman*, Kaikkein paras. 1-näyt. huvinäyt., 4 henk. 5 mk.
 301. *Karila*, Ah, hän suuteli. 1-näyt. huvinäyt., 6 henk. 6 mk.
 * 302. *Wuori*, Umpisolmu. 3-näyt. huvinäyt., 7 h. 4. painos, 10 mk.
 303. *Pelkonen*, Nykyaikainen morsian. 1-n. pila, 3 h. 5 mk.
 * 304. *Bergroth*, Kannaksen lumous. 1-n. näyt., 4 henk. 6 mk.
 * 305. *Wuori*, Hirttonuora. 3-näyt. huvinäytelmä, 6 h. 10 mk.

Hinta 10 mk.